

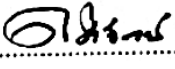
ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน
ของมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

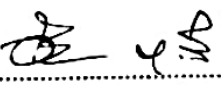
วันเพ็ญ ฤทธา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการผดุงครรภ์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

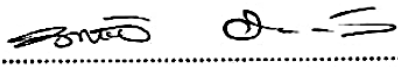
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วันเพ็ญ ฤทธา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

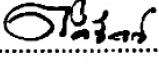
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

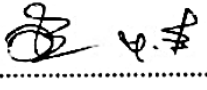

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิรัตน์ เตชะศักดิ์ศรี)

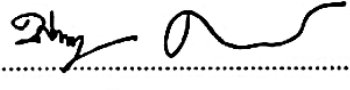

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์พริษา สุขศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

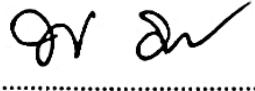

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ชีระรังสิกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิรัตน์ เตชะศักดิ์ศรี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พริษา สุขศรี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พวงผกา กงวัฒมานนท์)

คณะพยาบาลศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....กณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย จุลเมตต์)

วันที่ 3 เดือน สค . พ.ศ. 2563

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตติรัตน์ เตชะศักดิ์ศรี ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์พริษา สุกศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ พร้อมทั้งให้กำลังใจเป็นอย่างดีมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือการวิจัย ในการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

ขอขอบพระคุณ คุณตำรวจ บวรณปรีชายุทธ หัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง ให้คำชี้แนะช่วยเหลือสนับสนุนเป็นกำลังใจสำคัญซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ น้อง ๆ หอผู้ป่วยสูติ-นรีเวชกรรมโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง ทุกท่านที่เป็นกำลังใจและคอยช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ศึกษา และจัดทำวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในระหว่างการศึกษา จนสามารถบูรณาการความรู้มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณครอบครัวที่ห่วงใย สนับสนุนการศึกษา และเป็นแรงใจสำคัญจนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตา แด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วันเพ็ญ ฤทธา

58920070: สาขาวิชา: การพยาบาลผดุงครรภ์; พย.ม. (การพยาบาลผดุงครรภ์)

คำสำคัญ: ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่/ ทักษะคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่/ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่/ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่/ มารดาทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม

วันเพ็ญ ฤทธา: ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม (FACTORS PREDICTING INTENTION TO EXCLUSIVE BREASTFEEDING FOR 6 MONTHS AMONG WORKING MOTHERS IN THE INDUSTRY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ตติรัตน์ เตชะศักดิ์ศรี, Dr.P.H., พริยา ศุภศรี, M.Sc. 85 หน้า ปี พ.ศ. 2563.

การทำงานของมารดาหลังคลอดเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างยิ่งในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทำนาย เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน กลุ่มตัวอย่างคือ มารดาหลังคลอดที่จะกลับไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมภายหลังคลอดบุตร จำนวน 155 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และแบบสอบถามการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .74, .73, .94, .92 และ .96 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูก และการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม สามารถร่วมทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 46.5 ($R^2 = .465, F =_{(3, 151)} 43.73, p < .001$) โดยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากที่สุด ($\beta = .495, p < .001$) ผลการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรจัดกิจกรรมการพยาบาลที่ส่งเสริมความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว โดยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของกลุ่มอ้างอิง และโรงงานอุตสาหกรรม ร่วมกับการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

58920070: MAJOR: ADVANCED MIDWIFERY; M.N.S. (ADVANCED MIDWIFERY)
 KEYWORDS: INTENTION EXCLUSIVE BREASTFEEDING/ ATTITUDE
 BREASTFEEDING/ SUBJECTIVE NORM BREASTFEEDING/ PERCEIVED
 BEHAVIORAL CONTROL/ INDUSTRY.

WANPHEN RITTA: FACTORS PREDICTING INTENTION TO EXCLUSIVE
 BREASTFEEDING FOR 6 MONTHS AMONG WORKING MOTHERS IN THE INDUSTRY:
 TATIRAT TACHASUKSRI, Dr. P.H., PIRIYA SUPPASRI, M.Sc. 85 P. 2020.

Maternal work after childbirth is a major barrier to exclusive breastfeeding for 6 months. The study aimed to study factors predicting exclusive breastfeeding for 6 months for working mother industry. Samples were 155 working mothers with after delivery and returns to work in industry. Data were collected by questionnaires including demographic data, intention to exclusive breastfeeding for 6 months, attitude toward exclusive breastfeeding, subjective norm to exclusive breastfeeding, breastfeeding self-efficacy and industry support for breastfeeding. The Cronbach's alpha of questionnaires were .74, .73, .94, .92 and .96 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and multiple regression.

The results found that subjective norm to exclusive breastfeeding, industry support breastfeeding and breastfeeding self-efficacy could be explained intention to practice exclusive breastfeeding for 6 months 46.5 percent of variance ($R^2 = .465$, $F =_{(3, 151)} 43.73$, $p < .001$). The subjective norm was the best predictor to intention exclusive breastfeeding for 6 months ($\beta = .495$, $p < .001$). The results of this study suggested that the nurses should promote exclusive breastfeeding intention and have their family and industry participation as well as promote breastfeeding self-efficacy among working mothers in the industry.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	10
แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน	22
ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือนและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
การตรวจคุณภาพของเครื่องมือ	37
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	40
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล.....	40
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน และตัวแปรที่ศึกษา	44
ตอนที่ 3 ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม.....	46
5 สรุปผลและอภิปรายผล.....	48
สรุปผลการวิจัย.....	48
การอภิปรายผลการวิจัย	49
ข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม.....	54
ภาคผนวก.....	61
ภาคผนวก ก.....	62
ภาคผนวก ข.....	63
ภาคผนวก ค.....	74
ภาคผนวก ง	78
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	85

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน และร้อยละ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	41
2	จำนวน ร้อยละ จำแนกตามข้อมูลตามศาสตร์	44
3	ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างเดียว 6 เดือน	45
4	ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรต้นที่ศึกษา.....	45
5	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างตัวแปรที่สามารถทำนายความตั้งใจ ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน	47

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2	โครงสร้างทฤษฎีพฤติกรรมตามพฤติกรรมตามแผน	23

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

น้ำนมแม่เป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสำหรับทารก เพราะมีสารอาหารที่ครบถ้วน ย่อยและดูดซึมได้ง่าย ช่วยให้ทารกมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการสมวัย มีระดับเชาว์ปัญญา และพัฒนาการด้านความคิดดีกว่าเด็กที่เลี้ยงด้วยนมผสม (Deoni et al., 2013) มีภูมิคุ้มกันโรค ช่วยลดความเสี่ยงของการเสียชีวิตอย่างกะทันหันของทารกร้อยละ 36 และป้องกันอัตราการเสียชีวิตในทารกได้ร้อยละ 13 ที่เป็นสาเหตุสำคัญในการเสียชีวิตอย่างเฉียบพลันในทารกแรกเกิด ลดอัตราการติดเชื้อในทางเดินอาหารได้ร้อยละ 64 (Brahm & Valdes, 2017; Kramer et al., 2001) ในทารกที่กินนมแม่อย่างเดียวนาน 2 เดือน และเป็นการสร้างความรักความผูกพันระหว่างมารดาและทารก (Liu, Leung, & Yang, 2014) นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อสุขภาพของมารดาในการป้องกันภาวะตกเลือดหลังคลอด มดลูกกลับเข้าสู่สภาพเดิมเร็วขึ้น ลดอัตราการเสียชีวิตต่อการเป็นมะเร็งรังไข่และมะเร็งเต้านม ช่วยในการคุมกำเนิดทางอ้อม ลดอัตราการเกิดโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวานชนิดที่ 2 ความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง และโรคหัวใจ (Horta, Mola, & Victora, 2015) รวมทั้งยังมีประโยชน์ต่อครอบครัวในการลดค่าใช้จ่ายและค่ารักษาพยาบาลขององค์กรและประเทศชาติ

ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากขึ้น โดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization) และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Children's Fund, UNICEF) แนะนำให้มารดาทุกคนเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน้อย 6 เดือน จากนั้นจึงเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ควบคู่กับอาหารเสริมตามวัยจนถึง 2 ปี หรือยาวนานกว่านั้น ภายได้หลักฐานการศึกษาพบว่า การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนสามารถป้องกันภาวะติดเชื้อที่ลำไส้ที่เป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตอย่างฉับพลันในทารกแรกเกิดและในน้ำนมแม่มีสารอาหารที่เหมาะสมในการเจริญเติบโตของทารก โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติสู่ความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 10 ขั้นตอน และตั้งเป้าหมายความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนภายใน พ.ศ. 2568 ร้อยละ 50 (New Medical Life Sciences, 2013) จากการสำรวจของ UNICEF ปี ค.ศ. 2018 พบอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนร้อยละ 41 และผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี พ.ศ. 2548, 2555, และ 2558 พบอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน เพียงร้อยละ 5.4, 12.3 และ 23.1 ตามลำดับ

ปัจจุบันสตรีออกไปทำงานนอกบ้านเพิ่มขึ้นเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระครอบครัว ส่งผลให้รูปแบบการดูแลบุตรหลังคลอดเปลี่ยนแปลงไป และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน สอดคล้องกับการศึกษาของ จิรา ขอบคุณ, ภัทรภร สฤกษ์ชมสมบัติ และนฤมล บุรีรัมย์ (2553) พบว่า การที่มารดาต้องกลับไปทำงานเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มารดาเริ่มให้นมผสมและอาหารเสริมแก่ทารกก่อน 6 เดือน ร้อยละ 71.1 ประกอบกับบางอาชีพ ได้รับวันลาคลอดที่แตกต่างกัน โดยสตรีที่ทำงานในสถานประกอบการ โรงงาน อุตสาหกรรมหรือทำงานในบริษัทเอกชนจะได้รับสิทธิในการลาคลอดไม่เท่ากับแม่หลังคลอดที่รับราชการ ส่งผลให้มารดารีบกลับไปทำงาน เมื่อกลับไปทำงานมีการควบคุมเวลาทำงาน และบ้างครั้งจำเป็นต้องทำงานล่วงเวลาทำงานควบกะ ส่งผลให้เกิดความเหนื่อยล้า และบริบทการทำงานที่ไม่เอื้อต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อกระบวนการสร้างและหลั่งน้ำนมของมารดาที่อาจส่งผลให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สั้นลง โอกาสในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่องจะลดลง (พรนภา ตั้งสุขสันต์ และ เอมอร รตินทร, 2554)

จังหวัดระยองเป็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ถูกกำหนดแนวทางการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่ เป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญ และเศรษฐกิจภาคพิเศษ (EEC) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 ส่งผลให้มีลงทุนด้านอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มมากขึ้น จากการพัฒนาดังกล่าวทำให้มีการโยกย้ายประชากรวัยแรงงาน มีกลุ่มแรงงานที่เป็นวัยเจริญพันธุ์มีแนวโน้มที่สูงเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 50.85 (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง, 2562) ตามกฎหมายแรงงาน พ.ศ. 2541 ให้ลูกจ้างหญิงมีสิทธิลาคลอดก่อนและ หลังคลอดได้ไม่เกิน 90 วัน และให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้าง แต่ไม่เกิน 45 วัน เห็นได้ว่ามารดาหลังคลอดที่ทำงานจะมีวันลาหลังคลอดที่จำกัด จากการศึกษาของ จันท์เพ็ญ อามพัฒน์, เพ็ญนภา พิสัยพันธุ์, ธนพร ศนิบุตร, ศิริพร ครุฑทาศ และชัชฎาพร จันทรสุข (2558) พบว่า มารดาในเขตพื้นที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต 6 ประกอบด้วย ปราชินบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยาว 5.52 เดือน และพบว่า มารดาจังหวัดระยองมีระยะเวลาเฉลี่ยในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยาวที่สุดเท่ากับ 4.43 เดือน ถึงแม้ว่าจะมีการรณรงค์และส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยความร่วมมือระหว่างศูนย์ประสานงานนมแม่แห่งประเทศไทย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน ในการจัดทำโครงการส่งเสริมการจัดตั้งมูมนมแม่ในสถานประกอบการแต่การจัดมูมนมแม่เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะช่วยให้มารดาที่ทำงานยังคงการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาได้อย่าง

เดียว 6 เดือนจำเป็นต้องทบทวนปัจจัยส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนในมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ซึ่งมารดาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยเฉพาะความตั้งใจของมารดาที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน (Laonggaew, Youngwanichsetha, & Kala, 2014) และจากการศึกษาของ อุษา วงศ์พิณี, นิตยา สินสุกใส และฉวีวรรณ อยู่สำราญ (2559) พบว่า ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอดสามารถทำนายโอกาสในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 1 เดือน ได้ร้อยละ 49.9 ตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนของ Ajzen (1991) ได้กล่าวว่าการที่บุคคลจะสามารถปฏิบัติตนให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับความตั้งใจในการปฏิบัติ หรือกิจกรรมนั้น ๆ ดังนั้น การที่มารดาจะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน มารดาจะต้องมีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อเป็นตัวกำหนดการปฏิบัติพฤติกรรมของบุคคลให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังการศึกษาพบว่า ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว (Bai, Middlestadt, Peng, & Fly, 2010) และการศึกษาพบว่า ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สามารถทำนายระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาครั้งแรกในประเทศเวียดนาม (Ngoc, 2015) อย่างไรก็ตาม การที่มารดาหลังคลอด จะมีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน คือ ทักษะคิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ทักษะคิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ที่เกี่ยวกับความเชื่อในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว หากมารดา มีทัศนคติที่ดีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จะกระตุ้นให้มารดาตัดสินใจและมีความตั้งใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ด้วยความตั้งใจจึงส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนตามมา ในทางตรงกันข้าม หากมารดาเชื่อว่านมผสมมีประโยชน์หรือเป็นทางเลือกที่ดีกว่านมแม่จะมี ความตั้งใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมผสมจะส่งผลให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ดังการศึกษาพบว่า ทักษะคิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว โดยทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ (Bai et al., 2010) สอดคล้องกับการศึกษาพบว่า ความตั้งใจสามารถทำนาย

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ได้ร้อยละ 29.8 (Behera & Kumar, 2015) และการศึกษาทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว และสามารถร่วมทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวได้ร่วมกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของสตรีตั้งครรภ์ร้อยละ 29.2 (สุภาพันธุ์ จันทร์ศิริ, วรรณ พาทูวัฒนกร และฉวีวรรณ อยู่สำราญ, 2560) ดังนั้น มารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จะมีความเชื่อว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์ต่อทารกย่อมส่งผลให้มารดาตัดสินใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นความเชื่อมั่นหรือความมั่นใจในความสามารถของมารดาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบาก หรือเกิดปัญหาหรือ อุปสรรคในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น นำนมไหลน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการของทารก ภาวะไม่สุขสบายของร่างกาย เช่น ปวดแผลฝีเย็บ ปวดมดลูก เจ็บหัวนม หัวนมแตก เป็นต้น แต่หากมารดา มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จะส่งผลให้มีความพยายาม อดทน คิดค้น และหาวิธีการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ ดังการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมทำนายความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวของหญิงตั้งครรภ์ในประเทศอินเดีย (Behera & Kumar, 2015) และพบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวของหญิงตั้งครรภ์และเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (สุภาพันธุ์ จันทร์ศิริ และคณะ, 2560)

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ของมารดาต่อความคาดหวังให้กระทำพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของบุคคลที่มีความสำคัญกับมารดา ได้แก่ สามีย่า/ ยาย ญาติ และเพื่อนส่งผลต่อการตัดสินใจและมีแนวโน้มในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตามความต้องการของกลุ่มอ้างอิง ในทางตรงกันข้ามหากกลุ่มอ้างอิงไม่ต้องการให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มารดาจะมีผลต่อการตัดสินใจให้ไม่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามมา ดังการศึกษาพบว่า กลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน โดยกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Bai et al., 2010) สอดคล้องกับการศึกษาพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และสามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวได้ (สุภาพันธุ์ จันทร์ศิริ และคณะ, 2560)

และพบว่าการศึกษาตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจของมารดาหลังคลอดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว (กุสม พฤษภักทรานันต์ และปรีชา หนูสม, 2557)

นอกจากนี้บริบทของมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมยังเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยเฉพาะการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนในโรงงานอุตสาหกรรม หากมีการสนับสนุนให้พนักงานเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้แก่ การให้เวลาในการหยุดพักระหว่างวันในการบีบเก็บน้ำนม มีอุปกรณ์ในการแช่น้ำนมและมีมมมแม่ในสถานที่ทำงานเพื่อเป็นสถานที่สำหรับบีบเก็บน้ำนม ส่งผลให้มารดาตัดสินใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนหลังจากกลับไปทำงานได้มากขึ้น ดังการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลให้หญิงหลังคลอดตัดสินใจหยุดให้นมบุตร เนื่องจากสถานที่ทำงานขาดสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และไม่มียุบายในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Amin et al., 2011)

สอดคล้องกับการศึกษาของ สุสัณหา ยิ้มแย้ม, พิภูล ทรัพย์พันแสน และศรีเวียง ชุ่มปิ่น (2555) พบว่าการสนับสนุนให้มารดาในโรงงานเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยการจัดตั้งมมมแม่ในสถานประกอบการ มีอุปกรณ์เอื้อต่อการบีบเก็บน้ำนม จัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมสนับสนุนให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประกอบด้วย คู่มือการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โปสเตอร์ แผ่นพับ จัดบอร์ดการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ให้คำแนะนำกลุ่มเป้าหมาย ผสมผสานการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กับการทำงาน สอนเทคนิคการบีบเก็บน้ำนม ส่งผลให้มารดา มีอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนในมารดาที่ทำงานในโรงงานสูงกว่าระยะก่อนการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ดังนั้นหากมารดาได้รับรู้ว่าสถานประกอบการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา จะส่งผลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่องเมื่อต้องกลับไปทำงานและคงไว้ซึ่งพฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อเนื่องต่อไป

ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอดพบว่าการศึกษาส่วนใหญ่ทำในกลุ่มมารดาที่ทำงานนอกบ้าน แต่มีการศึกษาน้อยในกลุ่มมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างจากการทำงานนอกบ้าน ประเภทอื่น โดยส่วนใหญ่เป็นการสำรวจเกี่ยวกับระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในกลุ่มมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม แต่ไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาหาปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงาน อันนำไปสู่ความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนของ Ajzen (1991) มาค้นหาปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนในมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ผลการศึกษาทำให้สามารถนำไป

ประยุกต์เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือนของสถานพยาบาล และสถานประกอบการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือนของมารดาหลังคลอด ที่ทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ ทักษะคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของ โรงงานอุตสาหกรรม

สมมติฐานของการวิจัย

ทักษะคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของ โรงงานอุตสาหกรรม สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ ทักษะคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของ โรงงานอุตสาหกรรม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรม โดยใช้แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนของ Ajzen (1991) เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือน ของมารดาหลังคลอดที่ทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรม ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of planned behavior) อธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากความตั้งใจที่จะกระทำ และความตั้งใจที่จะกระทำกิจกรรม นั้นพิจารณาบนพื้นฐานความเชื่อด้านทัศนคติ

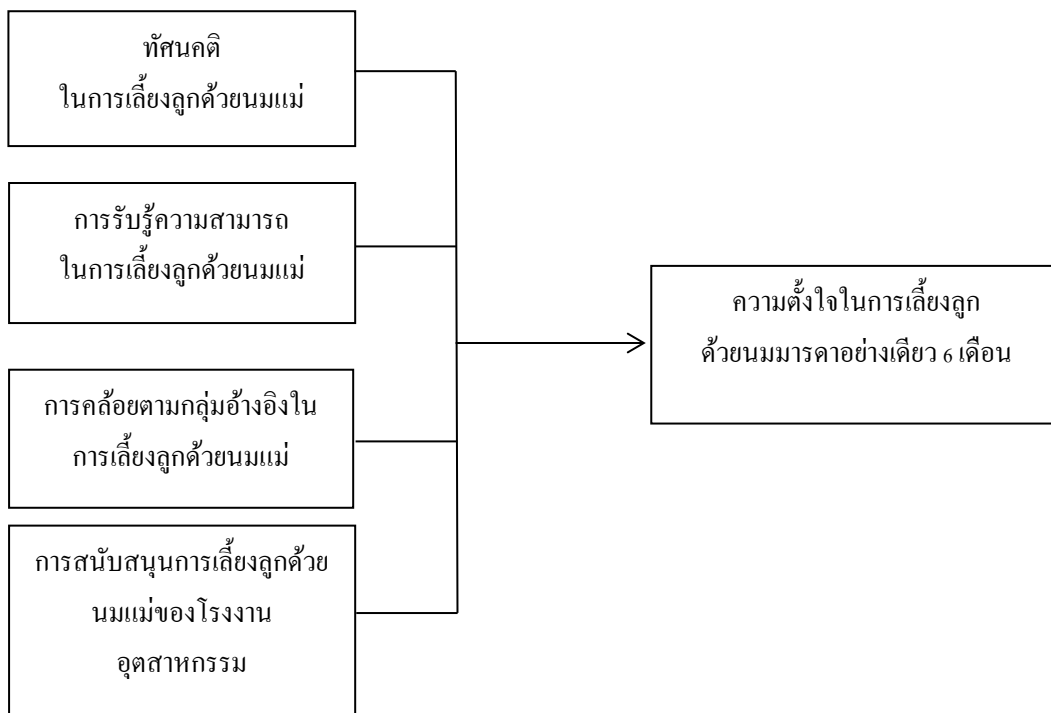
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล จากแนวคิดนี้ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ในการทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม สามารถอธิบายในแต่ละตัวแปรของทฤษฎีได้ ดังนี้

1. ทักษะคิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นปัจจัยเกี่ยวกับความเชื่อในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา ถ้ามารดาเชื่อว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีประโยชน์ต่อสุขภาพของตนเองและทารก ส่งผลให้มีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อไปอย่างน้อย 6 เดือนตามมา และมีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามความตั้งใจของตนเอง ถึงแม้ว่าจะเผชิญกับปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น น้ำนมไหลน้อย เจ็บหัวนม และคัดตึงเต้านม เป็นต้น

2. การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นความมั่นใจในความสามารถของมารดาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หากมารดาเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สูงจะมีความตั้งใจให้ตนเองสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนได้สำเร็จ

3. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นการรับรู้ของมารดาต่อความคาดหวังในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของกลุ่มที่มีความสำคัญกับมารดา ได้แก่ สามี ย่า/ ยาย ญาติ เพื่อน และบุคลากรทางการแพทย์ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล หากกลุ่มอ้างอิงมีความคาดหวัง และสนับสนุนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ส่งผลให้มีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง

4. การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน แก่มารดาหลังคลอดภายหลังกลับมาทำงานของโรงงานอุตสาหกรรม เช่น เวลาหยุดพักสำหรับบีบเก็บน้ำนม จัดสถานที่ในการบีบเก็บน้ำนม และมีอุปกรณ์สำหรับบีบเก็บน้ำนมและอุปกรณ์สำหรับรักษาน้ำนม เป็นต้น หากมารดาหลังคลอด รับรู้ว่าตนเองจะได้รับการสนับสนุนส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเพียงพอจากโรงงานอุตสาหกรรม ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จะช่วยลดอุปสรรคในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ส่งผลให้มีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนตามมา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทำนาย (Predictive research design) เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายของทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม ต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเขตจังหวัดระยอง ที่มาคลอดที่โรงพยาบาลระยอง และโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง ในเขตพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรมในเดือนมีนาคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน หมายถึง การความมุ่งมั่นในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน โดยไม่ให้น้ำ นมผสม หรืออาหารเสริม รวมถึงการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อให้สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน ของมารดา

หลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ประเมินจากแบบสอบถามความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หมายถึง ความรู้สึก หรือความเชื่อเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียจากการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และนมผสมของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ประเมินจากแบบสอบถามทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (The Iowa infant feeding attitude scale: IIFAS) ของ De La Mora, Russell, Dungy, Losch, and Dusdieker (1999) แปลเป็นภาษาไทยโดย สมชาย โอวัฒนาพานิช, กชกร สมมั่ง และพนิดา สุขประสงค์ (2558)

การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หมายถึง ความมั่นใจในการปฏิบัติและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ประเมินจากแบบสอบถามสมรรถนะแห่งตนในการให้นมบุตรของแม่ทำงาน ของ เบญจมาศ ทศนะสุภาพ, ปัญญรัตน์ ลาภวงส์วัฒนา, สิรินคร กลัมพากร และไฉแอน ลิน สแปช (2559)

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หมายถึง การรับรู้ความคาดหวังที่เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของบุคคลที่มีความสำคัญ ของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ สามี มารดา ญาติ เพื่อน แพทย์ และพยาบาล ประกอบด้วย ความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประเมินจากแบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ของ จิราพร วงศ์ใหญ่, ลาวัลย์ สมบูรณ์ และกรรณิการ์ กันธะรักษา (2554)

การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม หมายถึง การดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมในการช่วยเหลือพนักงานให้สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อไปหลังจากกลับมาทำงาน ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านอารมณ์ ข้อมูล ประเมินผล และทรัพยากร ประเมินจากแบบสอบถามการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยสร้างจากแนวคิดของ House (1981) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

1. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 - 1.1 ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 - 1.2 สถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 - 1.3 นโยบายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 - 1.4 ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงงานอุตสาหกรรม
 - 1.5 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน
 - 1.6 แนวทางการดูแลมารดาให้ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
2. แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน(The theory of planned behavior)
3. ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายเกี่ยวกับประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ดังนั้นองค์การกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Children's Fund (UNICEF) และองค์การอนามัยโลก (WHO) แนะนำให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวโดยไม่ให้น้ำหรืออาหารอื่นยกเว้นวิตามิน เกลือแร่และยา (Exclusive breastfeeding) นาน 6 เดือน และให้นมมารดาควบคู่กับอาหารตามวัยจนบุตรอายุถึง 2 ปี หรือมากกว่านั้น ซึ่งน้ำนมแม่เป็นอาหารที่มีความสำคัญและเหมาะสมสำหรับทารกเพราะมีคุณค่าทางโภชนาการ ช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันต้านทานโรคแก่ทารก ลดการติดเชื้ออันเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตเฉียบพลันในทารกแรกเกิด มีประโยชน์ต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจของมารดาและทารก นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม องค์กรและประเทศชาติ ดังนี้

1. ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ปัจจุบันความสำคัญและประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวเป็นที่ยอมรับทั่วโลกโดยองค์การอนามัยโลกแนะนำให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนเต็ม จากนั้นสามารถให้อาหารเสริมตามวัยร่วมกับการให้นมมารดาจนอายุ 2 ปีหรือนานกว่านั้น ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การเพิ่มระยะเวลาให้นมมารดาอย่างเดียวมีประโยชน์ต่อบุตรและมารดาอย่างชัดเจน ดังรายละเอียดดังนี้

1.1 ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อสุขภาพของทารก

1.1.1 มีภูมิคุ้มกันช่วยป้องกันการติดเชื้อในทารกพบว่าในน้ำนมแม่มีส่วนประกอบที่สำคัญที่ช่วยต่อต้านการติดเชื้อ และช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ทารก ได้แก่ Secretory IgA ช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดท้องเสีย, Oligosaccharide เป็นพรีไบโอติกกระตุ้นการเติบโตของจุลินทรีย์สุขภาพในลำไส้ และ Epidermal growth factor (EGF) กระตุ้นการเติบโตและยับยั้งการเสียชีวิตของเซลล์ลำไส้ พบมากในน้ำนม Colostrum เป็นต้น กลุ่มที่ต่อต้านการอักเสบ ได้แก่ Transforming growth factor- β (TGF- β) (ฐานิตรา ตันติเตมิก, 2559) จากการศึกษาของ Hauck, Thompson, Tanabe, Moon, and Venemann (2019) ทำการศึกษาแบบ Meta-analysis วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และภาวะเสียชีวิตอย่างกะทันหันในทารกพบว่าในทารกที่ได้รับน้ำนมมารดา สามารถช่วยลดภาวะเสียชีวิตอย่างกะทันหันของทารกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .00001$) นอกจากนี้ยังมี T-lymphocyte โดยเฉพาะในน้ำนมเหลืองหรือ Colostrum ซึ่งร้อยละ 80-90 ทำหน้าที่จับกินเชื้อโรคที่มาเกาะเยื่อผิว ลดอัตราการเกิดภาวะติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจส่วนล่าง หูชั้นกลางอักเสบ การติดเชื้อแบคทีเรีย เชื้อหุ้มสมองอักเสบ อาหารเป็นพิษ การติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะ การติดเชื้อการอักเสบของลำไส้ และโรคมูมิแพ้ในทารกได้เป็นอย่างดี (ศิริภรณ์ สวัสดิ์วิธ และกรรณิการ์ บางสายน้อย, 2550)

1.1.2 ส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา จากการศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาในเด็กอายุ 7 สัปดาห์ 3, 6, 9 และ 12 เดือน, 1-5 ปี, 4-6 ปี และ 7 ปี พบว่าเด็กที่กินนมแม่มีคะแนน IQ มากกว่าเด็กที่ไม่ได้กินนมแม่ เด็กที่เลี้ยงด้วยน้ำนมแม่อย่างถูกต้องและนานพอจะมีระดับสติปัญญาดีกว่า เด็กที่เลี้ยงด้วยนมผสมแตกต่างกันตั้งแต่ 3-10 จุด เด็กที่กินนมแม่จะมีความฉลาดทางด้านสติปัญญา (IQ) และความฉลาดทางด้านอารมณ์ (EQ) ดีกว่าเนื่องจากสารประกอบในน้ำนมแม่ที่สำคัญ ได้แก่ สาร MFGM (Milk fat globule membrane) เป็นสารเชื้อหุ้มอนุภาคไขมันทำให้ไขมันคงรูป, Lactose เป็นส่วนประกอบสำคัญในการจับกับ Galacto-Lipid ในเนื้อสมอง, DHA, AA, สารเร่งการเจริญเติบโตของประสาท (Nerve growth factor)

และทอรีน สารเหล่านี้ช่วยเพิ่มอัตราการทำงานของสมองที่รวดเร็วเกิดขึ้นจากการหุ้มปลายประสาท ส่วนยาวของเซลล์ประสาท (Axon) ด้วยไขมัน (Myelination) และการเชื่อมต่อระหว่างเซลล์ประสาทด้วยประสาทยาว (Axons) และปลายประสาทสั้น (Dendrites) เกิดการเชื่อมต่อของเซลล์ประสาทส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการที่ดี (ฐานิตรา ตันติเตมิก, 2559) และลูกที่ได้รับนมแม่จะมีพัฒนาการทางสมองที่ดีกว่าทารกที่ไม่ได้รับนมแม่ มีระดับคะแนนดีกว่าโดยเฉลี่ยที่ 2.74 จุดและน้ำนมแม่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านสมองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (Elizabeth et al., 2010)

1.1.3 ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ เด็กจะมีพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน ถ้าการเลี้ยงดูสามารถตอบสนองเด็กได้อย่างเหมาะสมและทันการ ทำให้เด็กคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น จะส่งเสริมให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น และไว้วางใจ ซึ่งตรงกันข้ามกับการที่เด็กได้รับการปฏิบัติจากมารดาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่เป็นการกระทำซ้ำ ๆ กันทุกวัน คือเมื่อทารกหิว จะได้รับการป้อนนม ให้คุณนม มีการหยอกล้อ หัวเราะ พูดคุยกันกระทั่งทารกอึดและหลับไป สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างพื้นฐานทางอารมณ์ที่ดี

1.2 ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อสุขภาพของมารดา

มารดาที่เลี้ยงทารกด้วยนมมารดาส่งผลต่อสุขภาพของมารดาทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ป้องกันภาวะตกเลือดหลังคลอด ช่วยคุมกำเนิดหลังคลอด ลดความเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งเต้านม มะเร็งรังไข่ ลดความเสี่ยงต่อโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ลดความเสี่ยงต่อภาวะกระดูกพรุน ช่วยลดน้ำหนักแม่ในระยะหลังคลอดให้กลับมามีรูปร่างเหมือนเดิม และส่งเสริมด้านจิตใจของมารดา มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 ป้องกันภาวะตกเลือดหลังคลอด เนื่องจากการดูดนมของทารกทำให้เกิดการกระตุ้นให้สมองส่วนไฮโปทาลามัส ส่งกระแสประสาทไปกระตุ้นให้ต่อมพิทูอิทารีส่วนหลังหลั่ง Hormone oxytocin ช่วยให้เกิดการบีบรัดตัวของมดลูกลดภาวะตกเลือดหลังคลอด ช่วยจับน้ำคาวปลา และทำให้มดลูกกลับสู่สภาพปกติเร็วขึ้น

1.2.2 ช่วยคุมกำเนิดทางอ้อม เมื่อทารกดูดนมมารดาจะกระตุ้นสมองส่วนไฮโปทาลามัส ส่งผลให้เกิดการยับยั้งการหลั่งฮอร์โมน โพรแลคตินอินฮิบิติงแฟกเตอร์ (Prolactin inhibition factor) ทำให้ระดับฮอร์โมนโพรแลคตินในกระแสเลือดของแม่สูงขึ้น มีผลให้การตกไข่ช้าลงในแม่ที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเต็มที่ที่ไม่มีประจำเดือนประมาณ 8-13 เดือน ซึ่งสัมพันธ์กับความถี่ห่างของการดูดนมของทารก ซึ่งอาจพบแม่หลังคลอดส่วนหนึ่งที่แม้ว่าจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ก็อาจมีการตกไข่ มีประจำเดือนและตั้งครรภ์ได้ เพื่อลดโอกาสเกิดการตั้งครรภ์ควบคุมกำเนิดอย่างน้อยตั้งแต่สัปดาห์ที่ 3 หลังคลอดเป็นต้นไป แต่ถ้าในระยะ 6 เดือนแรกหลังคลอด มารดาให้ลูกดูดนมแม่

เพียงอย่างเดียวโดยที่แม่ยังไม่มีประจำเดือน จะสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้ร้อยละ 98 (สุอารีย์ อันตรการ และธิดารัตน์ วงศ์วิสุทธิ, 2553)

1.2.3 ลดความเสี่ยงต่อโรคเบาหวานชนิดที่ 2 โดยเฉพาะมารดาที่เป็น GDM ซึ่งกลไกคิดว่าเกิดจากการที่มีน้ำหนักตัวลดลง การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการกระจายของไขมัน และความไวต่อการตอบสนองของอินซูลิน

1.2.4 ลดความเสี่ยงต่อโรคหัวใจขาดเลือด ความดันโลหิตสูงและไขมันในเลือดสูง หากเคยเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่นาน 12 เดือนขึ้นไป

1.2.5 ลดความเสี่ยงต่อภาวะกระดูกพรุน เนื่องจากการสร้างมวลกระดูกจะสูงมาก หลังหยุดให้นมแม่ และจะยังมีผลต่อไปอีก 5-10 ปี เนื่องจากระดับของฮอร์โมน โพรแลคติน จะลดระดับลงเรื่อย ๆ หลังคลอด แนะนำควรเริ่มคุมกำเนิดตั้งแต่สัปดาห์ที่ 3 หลังคลอดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์

1.2.6 ลดความเสี่ยงต่อโรคมะเร็งเต้านมและมะเร็งรังไข่ จากการศึกษาของ Zhou et al. (2015) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กับการเกิดโรคมะเร็งเต้านมพบว่า มารดาที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวสามารถป้องกันการเกิดโรคมะเร็งเต้านมได้ราวร้อยละ 28-50 และการศึกษาที่พบว่า มารดาที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่นาน 12-23 เดือน จะลดโอกาสการเกิดโรคมะเร็งเต้านมลงร้อยละ 66.3 เมื่อเปรียบเทียบกับมารดาที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่นาน 0-11 เดือน (Silva, Senarath, Gunatilake, & Lokuhetty, 2010)

1.2.7 ลดน้ำหนักแม่ในระยะหลังคลอดโดยน้ำหนักจะค่อย ๆ ลดประมาณ 0.6-0.8 กิโลกรัม/เดือน เนื่องจากการเผาผลาญไขมันที่เก็บสะสมไว้ในระยะตั้งครรภ์เพื่อใช้ในการสร้างน้ำนม ทำให้แม่กลับมามีรูปร่างที่สวยงามได้เร็ว

1.2.8 ด้านจิตใจของมารดา มารดาที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่จะรู้สึกมีความสุข มีความตระหนักว่าน้ำนมแม่จะสามารถช่วยให้ลูกเจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่ดีได้ เนื่องจากนมแม่คืออาหารที่ดีที่สุดโดยเฉพาะ สำหรับทารกแรกคลอด ความรักความผูกพันระหว่างแม่และลูกเป็นความสัมพันธ์ที่มีลักษณะเฉพาะและซับซ้อนเพื่อความมั่นใจว่าลูกปลอดภัย ได้รับอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ การอุ้มลูกดูนมแม่ทำให้ มีความใกล้ชิดด้วยการสัมผัสทางผิวหนัง ขณะที่ลูกดูนมแม่จะช่วยกระตุ้นให้มีการหลั่งฮอร์โมนออกซิโทซินสูงที่สุด ซึ่งจะทำให้แม่มีความสุข คลายความกังวล และตอบสนองต่อความเครียดน้อยลงด้วย

1.3 ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อครอบครัว และสังคม

การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนในการซื้อนมผสมและอุปกรณ์ที่ใช้ในการให้นม ค่าใช้จ่ายในการเตรียมและทำความสะอาด เช่น ขวดนม จุกนม

แปร่งสำหรับล้างขูดนม เป็นต้น ลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจากการเจ็บป่วยของทารก และทารกที่ได้รับนมมารดาเป็นการส่งเสริมสัมพันธภาพ ความรักความผูกพันระหว่างมารดา และทารก อันมีผลต่อพัฒนาการด้านจิตสังคมและอารมณ์ของทารกจะมีรากฐานของพัฒนาการทางอารมณ์ที่ดี ไม่ก้าวร้าว และไม่ก่อปัญหาต่อสังคม ลดปัญหาทางสังคม ลดจำนวนเด็กที่ขาดความอบอุ่นจนต้องพึ่งยาเสพติด ลดการก่ออาชญากรรม (พรนภา ตั้งสุขสันต์ และ เอ็มพร รติธร, 2554)

1.4 ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อองค์กรและประเทศชาติ

องค์กรที่มีนโยบายในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในสถานที่ทำงานเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าในด้านสุขภาพและสวัสดิการของแรงงาน เพราะช่วยลดการลาหยุดงานของพนักงาน เพราะเด็กที่กินนมแม่จะป่วยน้อย แม่ไม่ต้องลางานบ่อย ๆ ลดค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของบุตรพนักงาน ช่วยรักษาพนักงานที่มีทักษะและประสบการณ์ไว้ เพราะพนักงานสามารถทำงานไปพร้อม ๆ กับทำหน้าที่แม่ได้ ทำให้ลดรายจ่ายในการคัดเลือกและฝึกอบรมพนักงานใหม่ พนักงานมีความสุขในการทำงาน มีความเครียดลดลง เพราะค่าใช้จ่ายในครัวเรือนน้อยลง และเกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้านายและพนักงาน พนักงานมีขวัญกำลังใจและความจงรักภักดีต่อองค์กร ส่งผลต่อการทำงานที่ดีของพนักงาน ประโยชน์ระดับประเทศนั้น เป็นการช่วยประหยัดงบประมาณของประเทศในการสั่งซื้อนมผสมจากต่างประเทศ ซึ่งในแต่ละปีพบว่ามีทารกเกิดประมาณปีละ 8 แสนคน หากร้อยละ 50 ของทารกแรกเกิดสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาอย่างเดียว 6 เดือนจะสามารถประหยัดเงินในการสั่งซื้อนมผสม ได้ถึงปีละประมาณ 4,800 ล้านบาท (นิตยา สิ้นสุกใส, 2555) ลดการใช้ทรัพยากรที่ได้จากธรรมชาติ ได้แก่ การผลิตขูดนม อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้พลังงานการผลิตและการขนส่ง

2. สถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

จากการสำรวจอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ขององค์การยูนิเซฟในปี ค.ศ. 2016 จำนวน 194 ประเทศ พบว่า อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือนมีเพียงร้อยละ 60 และประเทศไทยมีอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนเพียงร้อยละ 23 (Unicef, 2016) และจากผลการสำรวจสถานการณ์เด็กในประเทศไทย พ.ศ. 2549, 2555, 2558 พบอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในทารกอายุต่ำกว่า 6 เดือน ร้อยละ 5.4, 12.3, 23.1 ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549; 2555; 2559) จะเห็นได้ว่า อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำ และไม่เป็นไปตามเกณฑ์ขององค์การอนามัยโลกที่ตั้งเป้าหมายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนร้อยละ 50 ในปี พ.ศ. 2565 (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2560)

2.1 สถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในประเทศไทย

การสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2555 พบว่า อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อยกว่าร้อยละ 6 เดือนของทั้งประเทศมีเพียงร้อยละ 12.3 ซึ่งเป็นอัตราที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2555) ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดนโยบายปกป้อง ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Protect, promote and support breastfeeding) ที่สอดคล้องกับองค์การอนามัยโลก กระทรวงสาธารณสุขและเครือข่ายได้ร่วมกันรณรงค์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และสัปดาห์นมแม่โลกหรือ World breastfeeding week ได้ร่วมกันกำหนดไว้ในวันที่ 1-7 สิงหาคมของทุกปี ภายใต้แนวคิด นมแม่คือรากฐานแห่งชีวิต Breastfeeding: foundation of life โดยให้เด็กทุกคนได้กินนมแม่อย่างเต็มที่ตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก คือ กินนมแม่ตั้งแต่ 1 ชั่วโมงแรกหลังคลอด กินนมแม่เพียงอย่างเดียวในช่วง 6 เดือนแรกของชีวิต และกินนมแม่ต่อเนื่องควบคู่อาหารตามวัยจนถึงอายุ 2 ปี หรือยาวนานกว่านั้นหรือตามสูตร 1-6-2 ในปี พ.ศ. 2559 การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พบว่า มีทารกไทยเพียงร้อยละ 39.9 ได้กินนมแม่ภายใน 1 ชั่วโมงแรกหลังคลอด และเพียงร้อยละ 23.1 ที่ได้กินนมแม่อย่างเดียในช่วง 6 เดือนแรกของชีวิต ยิ่งไปกว่านั้นมีทารกเพียงร้อยละ 15.6 ที่ได้กินนมแม่ต่อเนื่องถึง 2 ปี (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559) โดยกระทรวงสาธารณสุขตั้งเป้าหมายต้องเพิ่มอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อยกว่า 6 เดือนให้ได้ร้อยละ 50 ภายในปี พ.ศ. 2558 โดยการขับเคลื่อนนโยบาย การปกป้อง คือ การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 หรือ พ.ร.บ. นมผง เพื่อปกป้องสิทธิและสุขภาพของเด็ก ผ่านการควบคุมการโฆษณาและส่งเสริมการตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก การส่งเสริมคือ การจัดระบบบริการสุขภาพที่สร้างความรอบรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แก่หญิงตั้งครรภ์และครอบครัวตั้งแต่ฝากครรภ์ ต่อเนื่องถึงการให้บริการห้องคลอดคุณภาพ และการดูแลหลังคลอดที่ช่วยให้แม่เริ่มให้นมลูกได้เร็วตามต้องการ ตลอดจนเชื่อมโยงถึงชุมชนที่มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คอยให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด การสนับสนุนคือ การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยช่วยเหลือให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ โดยมีระบบบริการสุขภาพมีการจัดตั้งคลินิกนมแม่เพื่อช่วยแก้ปัญหาและให้คำปรึกษาอย่างครบวงจร ในสถานประกอบการสำหรับแม่ทำงาน มีการผลักดันการจัดตั้งมุนนมแม่ โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจะส่งเสริมให้ลูกจ้างและนายจ้างเห็นความสำคัญมากขึ้น (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2560)

2.2 สถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในแม่ทำงาน

ระบบเศรษฐกิจได้ผลักดันให้ผู้หญิงจำเป็นต้องรับผิดชอบภาระทางเศรษฐกิจไปพร้อมกับทำหน้าที่แม่ จากการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2559 ระบุว่า มีเพียงร้อยละ 23.1 ของเด็กอายุน้อยกว่า 6 เดือนที่กินนมแม่เพียงอย่างเดียว พบว่ามากกว่าครึ่งของผู้หญิงกลุ่มนี้ไม่ให้นมแม่เนื่องจากไม่มีน้ำนมเพียงพอให้ลูกกิน รองลงมาคือ มารดาต้องไปทำงาน (ร้อยละ 33.8) ในมารดาที่ทำงานนอกบ้าน ลักษณะงานในแต่ละบริบทมีความแตกต่างกันไป งานที่มีการยืดหยุ่นของเวลา งานที่สามารถบริหารจัดการเวลาได้ด้วยตนเอง งานที่รับผิดชอบทำงานโดยลำพัง และงานที่ไม่เข้มงวดเรื่องเวลาจะสามารถทำให้มารดาจัดสรรเวลาในการบีบเก็บน้ำนม (พรนภา ตั้งสุขสันต์ และเอมพร รตินธร, 2554)

3. สถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงงานอุตสาหกรรม

รูปแบบการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมีการวางกฎระเบียบการทำงานที่เคร่งครัด มีการควบคุมเวลาทำงาน และบางครั้งจำเป็นต้องทำงานล่วงเวลาทำงานควบกะ ส่งผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เช่นกัน หากมารดาจำเป็นต้องทำงานเป็นกะ (Shift work) หรือมีเวลาทำงานที่ไม่แน่นอน สิ่งเหล่านี้มีผลต่อกระบวนการสร้างและหลั่งน้ำนมของมารดาที่อาจส่งผลให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สั้นลง โอกาสในการเลี้ยงลูกด้วยนมอย่างต่อเนื่องจะลดลง จากการศึกษาของ พรนภา ตั้งสุขสันต์ และเอมพร รตินธร (2554) พบว่า ปัจจัยเชิงบริบทของมารดาที่ทำงานนอกบ้านเต็มเวลาจะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ คือ การขาดความรู้ที่ถูกต้องในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ขณะทำงาน มารดาไม่ได้เตรียมตัวล่วงหน้าเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เมื่อกลับไปทำงาน และต้องเผชิญกับปัญหาน้ำนมไหลน้อยไม่เพียงพอความต้องการของทารก การแสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมเนื่องจากมารดาได้รับข้อมูลที่ไม่เพียงพอเกี่ยวกับวิธีการบีบเก็บน้ำนม และการให้น้ำนมที่บีบแก่บุตร ส่งผลให้มารดากลุ่มนี้ไม่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำเป็นที่จะต้องค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดากลุ่มนี้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้มารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนได้สำเร็จ จังหวัดระยองเป็นแหล่งชุมชนเมืองอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เป็นพื้นที่ภาคอุตสาหกรรมหลักของประเทศ มีแรงงานที่มาจากต่างจังหวัดเข้ามารับจ้างทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก เมื่อตั้งครรภ์แล้วหลังคลอดบุตรได้ส่งบุตรกลับต่างจังหวัดให้ปู่ย่าตายายเป็นผู้เลี้ยงดู ส่วนตนเองกลับมาทำงานตามระยะเวลาที่หน่วยงานนั้นให้ลาคลอดได้ เป็นอุปสรรคต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และเป็นสาเหตุให้มารดาไม่สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนได้สำเร็จ จากการศึกษาของ จันทร์เพ็ญ อามพัฒน์ และคณะ (2558) พบว่า

ระยะเวลาเฉลี่ยในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวของมารดาที่อยู่ในเขตจังหวัดระยองมีเพียง 4.43 เดือน ส่งผลกระทบทำให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนไม่สำเร็จ สาเหตุของการไม่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อาจมาจากหลายปัจจัย ดังนั้นเพื่อให้เกิดความสำเร็จในมารดาครั้งนี้จำเป็นต้องมีการค้นหาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้มารดาประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน เพื่อให้เด็กกลุ่มนี้ได้กินนมแม่และมีสุขภาพที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจและเป็นประชากรที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

4. นโยบายการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) และกองทุนเพื่อเด็ก

แห่งสหประชาชาติ (The united nations international children's fund) แนะนำให้เด็กทุกคนควรได้รับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวเป็นระยะเวลา 6 เดือน และให้นมแม่ต่อเนื่องร่วมกับอาหารตามวัยที่เหมาะสมจนถึง 2 ขวบ หรือนานกว่านั้น (WHO, 2001) จึงได้ร่วมกันจัดทำแนวปฏิบัติฉบับใด 10 ขั้นสู่ความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ขึ้นเพื่อเป็นแนวปฏิบัติของบุคลากรด้านสุขภาพ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989 (พ.ศ. 2532) ในปี ค.ศ. 1991 องค์การอนามัยโลก และกองทุนช่วยเหลือเด็กของสหประชาชาติได้ร่วมกันวางแผนประเมินโรงพยาบาลที่มีบริการคลอดบุตร เรียก Baby-friendly hospital initiative (BFHI) หรือโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก

ประเทศไทยโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้รับแนวคิดของการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มาเป็นหลักในการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสนับสนุนให้แม่ทุกคนเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน และเลี้ยงควบคู่กับอาหารตามวันจนอายุ 2 ปี ในการดำเนินงานและกำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และกระทรวงสาธารณสุขรณรงค์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

4.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก ดำเนินการตามบันได

10 ขั้นสู่ความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Ten steps to successful breastfeeding) สู่ความสำเร็จในการเลี้ยงลูก โดยการบูรณาการทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับนโยบายของผู้บริหาร ระดับผู้ปฏิบัติการ ในแผนกฝากครรภ์ ห้องคลอด แผนกหลังคลอดของโรงพยาบาลต่าง ๆ และส่งต่อการดูแลช่วยเหลือให้กับกลุ่มสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในชุมชน ในปี ค.ศ. 2018 องค์การอนามัยโลก และองค์การยูนิเซฟได้มีการทบทวนขั้นตอนของบันได 10 ขั้น สู่ความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนมากขึ้น โดยบันไดขั้นที่ 1-2 คือ แนวทางการบริหารจัดการในโรงพยาบาล และบันไดขั้นที่ 3-10 คือ แนวทางการปฏิบัติที่สำคัญในการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (ขนิษฐา เมฆกลม, 2561;WHO, 2018)

4.2 สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยการสร้างปัจจัยต่อการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยมีกฎหมาย การลาคลอดของมารดาที่เป็นข้าราชการ โดยได้รับเงินเดือนเป็นเวลา 90 วัน สำหรับข้าราชการ และสำหรับมารดาที่เป็นลูกจ้าง ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 เรื่องลาเพื่อคลอดบุตร มาตรา 41 กำหนดให้ลูกจ้างสิทธิลาเพื่อคลอดบุตร ครรภ์หนึ่งไม่เกิน 90 วัน โดยได้รับเงินเดือนจากสถานประกอบการเป็นจำนวน 45 วัน และได้รับเงินจากประกันสังคมเป็นจำนวน 45 วัน

4.3 สนับสนุนให้บิดาได้ช่วยเหลือมารดาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการสนับสนุนให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนานอย่างน้อย 6 เดือน ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินบิดาสามารถช่วยเหลือภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิลาครั้งหนึ่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 15 วัน การที่สามีได้หยุดงานเพื่อมาช่วยมารดาเลี้ยงลูกนั้นเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของมารดาในช่วงเริ่มเปลี่ยนแปลงและปรับตัวเข้าสู่บทบาทการเป็นมารดา เมื่อมารดาสามารถปรับตัวเข้าสู่บทบาทการเป็นมารดาได้อย่างเหมาะสมและมีทัศนคติที่ดีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และสามีซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา และจะทำให้มารดาสามารถคงการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้อย่างต่อเนื่อง

4.4 สนับสนุนให้มีคลินิกนมแม่ให้บริการในสถานพยาบาลของรัฐบาลคลินิกนมแม่ให้บริการติดตามและแก้ไขปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ซับซ้อนหรือต้องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ หรือผู้เชี่ยวชาญในการแก้ไข โดยจะมีการบริการรับส่งต่อแม่ที่มีปัญหาตั้งแต่ระยะฝากครรภ์ หลังคลอด และหลังออกจากโรงพยาบาล รวมถึงการสาธิตการบีบนม การใช้อุปกรณ์เก็บน้ำนม และวิธีการเก็บตุนน้ำนมที่ถูกต้อง

4.5 ส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยการจัดตั้งโรงเรียนพ่อแม่ โดยวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้และสร้างเจตคติที่ดีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และเตรียมความพร้อมของพ่อแม่และครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรอย่างมีคุณภาพ ตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ ระยะหลังคลอด จนถึงระยะที่เด็กมารับบริการในคลินิกสุขภาพเด็กดี

4.6 หลีกเลี่ยงปัจจัยกระตุ้นที่ส่งผลให้มารดาไม่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยมีนโยบาย งดรับบริจาคและการจำหน่ายนมผงสำหรับทารกในโรงพยาบาลของรัฐทุกแห่ง และให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการโฆษณา และจำหน่ายอาหารสำหรับทารกและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องโดยออกเป็นพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 มีที่มา เพื่อต้องการคุ้มครองให้ทารกได้รับนมแม่ตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก โดยมีเป้าหมายให้เด็กทั่วโลกอย่างน้อยร้อยละ 50 ได้รับนมแม่อย่างเหมาะสม โดยใช้

สัญลักษณ์ 1-6-2 ซึ่งมีความหมายว่า ทารกได้ดื่มนมแม่ตั้งแต่ 1 ชั่วโมงแรกหลังคลอด ทารกได้รับนมแม่เพียงอย่างเดียวในช่วง 6 เดือนแรก และทารกได้รับนมแม่ต่อเนื่องควบคู่อาหารตามวัยจนถึงอายุ 2 ปีหรือนานกว่านั้น สำหรับประเทศไทยได้รับนโยบายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์สากลว่าด้วยการตลาดอาหารทดแทนนมแม่ (International code of marketing of breast-milk substitutes) หรือ CODE นม ซึ่งเป็นข้อแนะนำสากลที่มีการตกลงกันระหว่างนานาประเทศในเวทีสมัชชาอนามัยโลกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 โดยขอความร่วมมือจากภาคธุรกิจแบบสมัครใจ เพื่อควบคุมวิธีการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 และปรับปรุงเป็นประกาศกระทรวงสาธารณสุขใน พ.ศ. 2551 แต่ที่ผ่านมายังพบว่า ประเทศไทยมีสถิติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ค่อนข้างต่ำนมผงเข้ามายึดครองตลาดมากขึ้น ร่วมกับพบการโฆษณา และส่งเสริมการตลาดอย่างไม่เหมาะสม จึงผลักดันให้มีพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 ฉบับนี้ขึ้น เพื่อให้การดำเนินการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2560) มีเหตุผลในการประกาศใช้ คือ เพื่อให้ประเทศไทยมีมาตรการในการควบคุม การส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารก และเด็กเล็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเป็นการส่งเสริมให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมตนเองมากที่สุด

4.7 ส่งเสริมการจัดตั้งมูนมนมแม่ในสถานพยาบาล และสถานประกอบการมูนนมแม่เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้มารดาสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้อย่างต่อเนื่อง มีผลให้ทารกได้รับประโยชน์จากนมแม่ได้อย่างเต็มที่ มารดาหลังคลอดสามารถใช้บริการมูนนมแม่ในการบิบน้ำนมไว้ให้ทารก

5. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน

นอกจากการทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในประเทศไทย ความสำคัญและประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ผู้วิจัยศึกษาทบทวนงานวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว รายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 อายุของมารดา มีความสัมพันธ์ต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน จาก การศึกษาพบว่าอายุมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ($r = 0.32, p < .01$) และสามารถร่วมทำนายความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวก่อนจำหน่าย ได้ร้อยละ 36.5 ($R^2 = 0.365, p < .05$) (ศศิธารา น่วมภา, 2555) สอดคล้องกับการศึกษา

ของ ภัทรพร ชูประพันธ์, วิภา เทียงธรรม และปาหนัน พิษยภิญโญ (2557) พบว่า อายุของมารดาสามารถร่วมทำนายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนได้ ร้อยละ 30.5 (OR = 2.09, 95% CI = 1.061-4.117) และการศึกษาพบว่า อายุของมารดาสามารถร่วมทำนายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 สัปดาห์ในมารดาหลังคลอดบุตรคนแรกได้ร้อยละ 26.7 ($R^2 = 0.267, p < .05$) (สุวรรณา ชนะภักย์, นิตยา สีนสุกใส, นันทนา ธนาโนวรรณ และวรรณ พาหุวัฒน์กร, 2557) กล่าวได้ว่า มารดาที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่จะมีความพร้อม ความอดทน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และมีเหตุผล จึงมักจะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกมากกว่ามารดาที่มีอายุน้อย

5.2 ระดับการศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน (OR = 2.679, 95% CI = 1.408-5.100) และสามารถทำนายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวจนครบ 6 เดือนได้ ($R^2 = .305, p < .01$) (ภัทรพร ชูประพันธ์ และคณะ, 2557) สอดคล้องกับการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของมารดามีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน (OR = 0.178, $p = .05$) และพบว่า อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนร้อยละ 43.3 และเลี้ยงต่อเนื่องมากกว่า 12 เดือน ร้อยละ 29.1 ($p = .05$) (สมชาย โอวัฒนาพานิช และคณะ, 2558) ซึ่งมารดาที่มีระดับการศึกษาที่สูงย่อมมีโอกาสที่จะเข้าถึงแหล่งข้อมูลและมีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เนื่องจากรับรู้ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

5.3 ประสบการณ์ของมารดา ประสบการณ์ชีวิตในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ถ้ามารดาประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ก็อาจตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในลูกคนต่อไป ถ้ามารดาไม่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่หรือมีประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น มีปริมาณน้ำนมไม่เพียงพอต่อความต้องการของทารก เจ็บหัวนม จากการดูดไม่มีประสิทธิภาพ ก็อาจเป็นปัจจัยให้มารดาตัดสินใจไม่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (พรนภา ตั้งสุขสันต์ และเอมพร รติธร, 2555)

5.4 อาชีพของมารดา เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จากการศึกษาของ จำพร วงษ์ทรัพย์ทวี (2553) พบว่า อาชีพของมารดาหลังคลอดมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ($\chi^2 = .253, p < .05$) และเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวในระยะ 6 เดือนหลังคลอด โดยพบว่า มารดาที่ไม่ได้ทำงานหรือเป็นแม่บ้านสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนได้สำเร็จมากกว่ามารดาที่ทำงานในสถานประกอบการ 7.140 เท่า และมารดาที่ทำงานนอกระบบสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สำเร็จมากกว่ามารดาที่ทำงานในสถานประกอบการ 7.194 เท่า

สอดคล้องกับการศึกษาของ เปรมฤดี อริยานนท์ (2552) พบว่า อาชีพทำงานนอกร้านเป็นปัจจัย ปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปผู้หญิงออกไปทำงานนอกร้านเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นตัวแปรสำคัญต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนอกบ้านจะประสบปัญหา ภาวะเครียด จากงาน ความเหนื่อยล้าจากการทำงาน สถานประกอบการไม่เอื้อต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นต้น ส่งผลให้อัตราและระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมสั้นลง จากการศึกษาของ พรนภา ตั้งสุขสันต์ และเอมพร รติธร (2554) พบว่า บริบทของมารดาที่ทำงานนอกร้าน เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการศึกษาของ สุสัณหา ชัมเข้ม และคณะ (2555) พบว่า อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสตรีในสถานประกอบการสูงกว่าระยะก่อนการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อย 6 เดือน ($p < .01$)

5.5 รายได้ภายในครัวเรือน สังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ส่งผลให้โครงสร้างทางสังคม บทบาทของสตรีเปลี่ยนแปลงไป ต้องออกไปทำงานเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งส่งผลกระทบต่ออัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มารดาต้องออกไปทำงานนอกร้าน มารดาบางคนไม่สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังได้ จากการศึกษาในประเทศเบลเยียมในมารดาที่มีรายได้สูงกว่า จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนานประมาณ 3 เดือน ในขณะที่แม่ที่มีรายได้น้อยกว่า จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนานประมาณ 2 เดือน (Robert, Coppieters, Swennen, & Dramaix, 2014)

5.6 ระยะเวลาหยุดงาน ระยะเวลาในการลาคลอดนั้นถือเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน (Laisiriruangrai, Wiriyasirivaj, Phaloprakarn, & Manusirivithaya, 2008; Tangsuksan & Ratinthorn, 2011) จากการศึกษาของ ปกรณ์ หลายศิริเรืองโร และคณะ (2551) พบว่า มารดาหลังคลอดที่ต้องกลับไปทำงานภายหลังลาคลอด ในระยะเวลา 6 เดือน มีอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 3 เดือน 4 เดือน และ 6 เดือน เท่ากับร้อยละ 47.6, 26 และ 11 ตามลำดับ ซึ่งพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้มารดาไม่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่คือ ระยะเวลาในการลาคลอด และระยะเวลาหยุดงานเพื่อเลี้ยงดูบุตรหลังคลอดมีความสัมพันธ์ต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน (OR = 3.490, 95% CI = 1.708-7.132) และสามารถทำนายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนานครบ 6 เดือนได้ ($R^2 = .305, p < .01$) (ภัทรพร ชูประพันธ์ และคณะ, 2557)

5.7 แหล่งความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ข้อมูลที่ได้รับจากบุคลากรทางการแพทย์ มีผลอย่างมากต่อความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ก่อนจำหน่าย เนื่องจาก ในระยะแรกหลังคลอด พยาบาลเป็นผู้ใกล้ชิดกับมารดาและทารก

มากที่สุดมีบทบาทโดยตรงในการให้คำแนะนำ ให้ความรู้และให้การช่วยเหลือ สนับสนุนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การช่วยเหลือในการจัดทำมารดาและทารกเพื่อให้ทารกดูนมได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาพบว่า การสนับสนุนจากพยาบาล และเวลาที่เริ่มให้นมแม่สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี๋ยวก่อนจำหน่ายในมารดาหลังผ่าตัดคลอด ได้ร้อยละ 36.5 ($R^2 = .365, p < .05$) (ศศิธรา น่วมภา, 2555) ในทางกลับกันการที่มารดาขาดข้อมูลความรู้หรือการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง หรือไม่ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากพยาบาลจะส่งผลกระทบต่อเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ หากมารดาได้รับข้อมูลและความรู้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่เพียงพอและถูกต้องแล้วจะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้ประสบความสำเร็จต่อไป (Lawrence & Lawrence, 2005 อ้างถึงใน เพ็ญรุ่ง นวลแจ่ม และคณะ, 2556)

5.8 ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งความตั้งใจของมารดาที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในช่วง 6 เดือนแรกหลังคลอด จากการศึกษาของ ชูदानันท์ ขุนเพชร และศศิกันต์ กาละ (2562) พบว่า ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกของมารดาวัยรุ่น ประกอบด้วย การรับรู้ถึงคุณประโยชน์ของนมแม่ และผลกระทบของนมผสม เจตคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กล่าวโดยสรุปแล้ว จากการทบทวนและวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น งานวิจัย บทความวิชาการ และวิทยานิพนธ์ ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ภายในครัวเรือน ระยะเวลาในการหยุดงาน ระยะเวลาที่ตั้งใจลาคลอด แหล่งความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งผู้วิจัยได้นำตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวมาประกอบเป็นข้อมูลส่วนบุคคล

แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนถูกพัฒนามาจาก ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

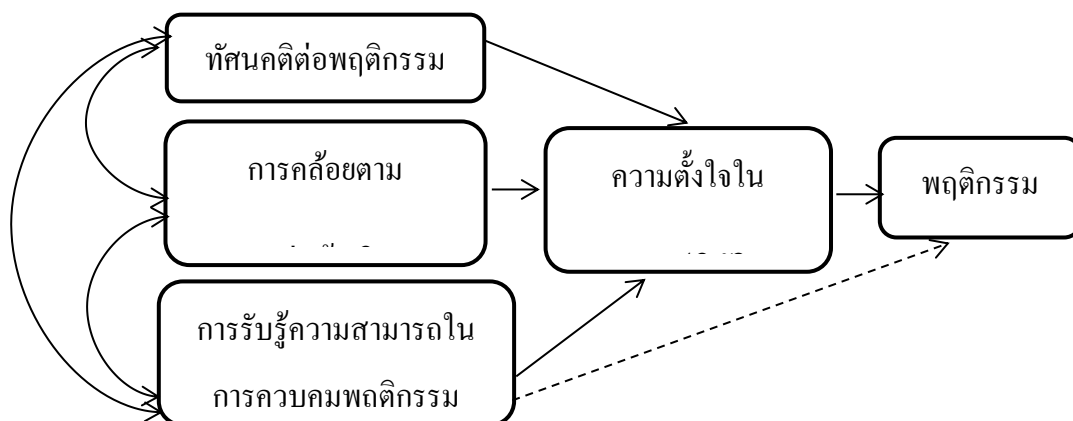
The theory of reasoned action (TRA) เป็นทฤษฎีทางเจตคติที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้อธิบายพฤติกรรมที่ควบคุมได้ด้วยตนเอง [Volitional (willful) Control] บุคคลที่มีเจตนา (Intention) จะกระทำพฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจง (Specific behavior) มาจาก 2 ปัจจัย คือ

1. เจตคติต่อพฤติกรรมนั้น (Attitude toward behavior) เจตคติต่อพฤติกรรมถูกกำหนดโดยความเชื่อเกี่ยวกับผลกระทบ และการประเมินคุณค่าของผลกรรมนั้น ตามทฤษฎีนี้ ถ้าบุคคล เชื่อ

ว่า การทำพฤติกรรมจะนำไปสู่ผลกรรมทางบวก (Positive outcome) เขาก็จะมีเจตคติในทางที่เห็นด้วยต่อพฤติกรรมนั้น ตรงกันข้ามถ้าบุคคลเชื่อว่าถ้าทำพฤติกรรมแล้วจะได้รับผลกรรมทางลบที่ไม่พึงปรารถนา (Negative outcome) เขาก็จะมีเจตคติไม่เห็นด้วย หรือต่อต้านพฤติกรรมนั้น

2. อิทธิพลของกลุ่มอ้างอิงต่อการทำพฤติกรรม (Subjective norms) อิทธิพลของกลุ่มอ้างอิงถูกกำหนดโดยความเชื่อว่าคุณหรือ กลุ่มที่สำคัญ สำหรับเขาคิดว่าเขาควรทำ ไม่ควรทำ พฤติกรรมนั้น และแรงจูงใจ ที่จะคล้อยตามบุคคลหรือกลุ่มบุคคลว่ามีมากน้อยแค่ไหน ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Ajzen, 1991) เป็นส่วนขยายของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Ajzen & Fishbein, 1980; Fishbein & Ajzen, 1975) ซึ่งทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล อธิบายการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ภายใต้แนวคิดพื้นฐานว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ แต่มีข้อจำกัดในการทำนายพฤติกรรมทางสังคมอื่น ๆ ซึ่งบุคคลไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมที่เกิดจากเจตคติในการปฏิบัติพฤติกรรมของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน อธิบายเพิ่มเติมว่าคุณคนจะกระทำพฤติกรรมที่สนใจ เมื่อบุคคลวางแผนที่จะทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมนั้นจะสำเร็จเกิดจากความตั้งใจของบุคคลในการควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ที่ขัดขวางให้ทำไม่สำเร็จ ความตั้งใจจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ถ้าหากสามารถทำนายความตั้งใจของบุคคลได้ก็จะสามารถทำนายพฤติกรรมได้ กล่าวคือถ้าบุคคลยังมีความตั้งใจมากเพียงพอ ก็จะมีมีความพยายามการกระทำพฤติกรรมมากขึ้น แต่พฤติกรรมมีหลายพฤติกรรมที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนาอย่างสมบูรณ์ เพราะการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นต้องอาศัยปัจจัยอื่นที่มีใช้ปัจจัยด้านแรงจูงใจร่วมอยู่ด้วยเช่น ทรัพยากร และโอกาส (เวลา เงิน ทักษะ ความสามารถ และความร่วมมือจากผู้อื่น เป็นต้น

จากทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนได้เขียน โครงสร้างเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โครงสร้างทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1991)

จากโครงสร้างอธิบายความสัมพันธ์ได้ว่าบุคคลจะกระทำพฤติกรรมที่สนใจ เมื่อบุคคลวางแผนที่จะทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมนั้นจะสำเร็จเกิดจากความตั้งใจของบุคคลในการควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ที่ขัดขวางให้ทำพฤติกรรมไม่สำเร็จ ความตั้งใจจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ถ้าหากสามารถทำนายความตั้งใจของบุคคลได้ก็จะสามารถทำนายพฤติกรรมได้เช่นกัน นอกจากนี้ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมยังเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดความตั้งใจ บุคคลที่เชื่อว่าเขาไม่มีแหล่งสนับสนุน หรือโอกาสในการทำพฤติกรรมจะไม่มี ความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมนั้นสูง ยกเว้นว่าเขามีทัศนคติที่ชอบพฤติกรรมนั้นและเชื่อว่าบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขายอมรับการกระทำนั้น ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมและความตั้งใจทำพฤติกรรม ไม่ได้เกิดจากทัศนคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่านั้น แต่การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมจะมีผลต่อความตั้งใจโดยตรงและอาจมีผลทางอ้อมต่อพฤติกรรม โครงสร้างพื้นฐานของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ประกอบด้วย ความตั้งใจเชิงพฤติกรรม (Behavioral intention) เป็นปัจจัยหลักในการจูงใจนำไปสู่พฤติกรรมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมไว้ 3 ประการ คือ ทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitudes toward behaviors) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norms) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived behavioral control) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the behavior) เป็นปัจจัยด้านบุคคล เกิดจากความเชื่อของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรม โดยบุคคลมีความเชื่อว่าหากได้กระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลในทางบวก ก็จะทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ในทางตรงกันข้ามหากได้กระทำพฤติกรรมแล้วได้ผลทางลบ ก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น และเมื่อมีทัศนคติในทางบวก

ต่อพฤติกรรมนั้น ก็ย่อมส่งผลให้มีความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น ผลของทัศนคติต่อพฤติกรรม ถูกกำหนดจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม (Belief: b) และการประเมินคุณค่าผลของพฤติกรรม (Evaluation: e) โดยบุคคลมีความเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมนั้น จะนำไปสู่ผลของพฤติกรรมทางบวก บุคคลก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าการกระทำนั้นจะนำไปสู่ผลของพฤติกรรมทางลบ บุคคลก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรม การวัดทัศนคติต่อการปฏิบัติพฤติกรรมวัดได้สองวิธี คือการวัดทัศนคติต่อการปฏิบัติทางตรง และการวัดทัศนคติต่อการปฏิบัติทางอ้อม แสดงความสัมพันธ์ได้ดังสมการ (Ajzen, 1991)

$$A \propto \sum b_i e_i$$

A คือ ทัศนคติต่อพฤติกรรม

b_i คือ ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรม

e_i คือ การประเมินคุณค่าผลของพฤติกรรม

$\sum b_i e_i$ คือ ผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมและการประเมินคุณค่าผลของพฤติกรรม

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) เป็นปัจจัยทางสังคม เกิดจากการรับรู้ของบุคคลว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญ คาดหวังให้กระทำพฤติกรรม หรือไม่ควรกระทำพฤติกรรม ถ้าบุคคลรับรู้ว่าคุณค่าหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับเขาคิดว่าเขาควรกระทำพฤติกรรมนั้นมากเพียงใด บุคคลก็จะมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นมากขึ้น ในทางตรงข้าม หากบุคคลรับรู้ว่าคุณค่าที่สำคัญสำหรับเขาคิดว่าเขาไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น เขาก็มีแนวโน้มที่จะไม่กระทำพฤติกรรมนั้น บุคคลหรือกลุ่มอ้างอิงที่สำคัญแต่ละเรื่องนั้น ขึ้นอยู่กับกลุ่มประชากร และพฤติกรรมที่ศึกษา การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกิดจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่เขาให้ความสำคัญ (Normative belief: n) กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to comply with the referent: m) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการปฏิบัติพฤติกรรมวัดได้สองวิธี คือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการปฏิบัติทางตรง และการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการปฏิบัติทางอ้อม แสดงความสัมพันธ์ได้ดังสมการ (Ajzen, 1991)

$$SN \propto \sum n_i m_i$$

SN คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

n_i คือ ความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิงที่เขาให้ความสำคัญ

m_i คือ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

$\sum n_i m_i$ คือ ผลรวมของผลคูณความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่เขาให้ความสำคัญกับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

3. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived behavioral control) เกิดจากความเชื่อของบุคคลที่มีต่อปัจจัยที่อาจจะส่งเสริมหรือขัดขวางต่อการแสดงพฤติกรรมนั้น ซึ่งเป็นการประเมินของบุคคลถึงความยากหรือง่ายในการแสดงพฤติกรรมโดยพิจารณาจากการมีทรัพยากร หรือ โอกาสที่จำเป็นในการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากการบอกเล่าจากบุคคลอื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น การสังเกตจากประสบการณ์ของคนคุ้นเคย หรือเพื่อนและมีตัวแปรอื่น ๆ ที่เพิ่มหรือลดการรับรู้ความยากของการกระทำนั้นต่อความตั้งใจแสดงพฤติกรรมนั้น โดยบุคคลจะตัดสินใจปฏิบัติพฤติกรรมใดต้องเชื่อว่าตนเองมีความสามารถที่จะควบคุมพฤติกรรมนั้น การวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม เกิดจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม (Control belief: c) และการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม (Perceived power: p) สามารถวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมได้ 2 วิธี คือ การวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม แสดงความสัมพันธ์ได้ดังสมการ (Ajzen, 1991)

$$PBC \propto \sum p_i c_i$$

PBC คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

p_i คือ ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม

c_i คือ การรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม

$\sum p_i c_i$ คือ ผลรวมของความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมและการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม

4. ความตั้งใจในการปฏิบัติพฤติกรรม (Behavior intention) คือ ความต้องการที่จะกระทำพฤติกรรม มีการวางแผนของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมหนึ่ง ๆ ซึ่งความต้องการที่จะกระทำมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้น เป็นสิ่งที่บ่งบอกหรือทำนายว่าบุคคลจะปฏิบัติพฤติกรรมหรือไม่ ปฏิบัติ หากบุคคลมีความต้องการที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างมาก ก็มีความเป็นไปได้ที่จะปฏิบัติพฤติกรรมตามมา จากแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน กล่าวถึงความตั้งใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรมได้รับอิทธิพลมาจากตัวทำนาย 3 ประการคือ ทศนคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

5. พฤติกรรม (Behavior) คือ สิ่งที่บุคคลให้ความสนใจที่จะกระทำปฏิบัติตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ขึ้นอยู่กับความตั้งใจและการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ความตั้งใจและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ถ้าบุคคลยังมีความตั้งใจมากเพียงพอ ก็จะมีพยายามการกระทำพฤติกรรมมากขึ้น แต่พฤติกรรมมีหลายพฤติกรรม

ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนาอย่างสมบูรณ์ เพราะการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นต้องอาศัยปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลด้านแรงจูงใจร่วมอยู่ด้วยเช่น ทรัพยากร และ โอกาส (เวลา เงิน ทักษะ ความสามารถ และความร่วมมือจากผู้อื่น เป็นต้น

ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นการแสดงเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การวัดความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หากสามารถวัดความตั้งใจได้อย่างเหมาะสม ก็จะสามารถทำนายพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้อย่างถูกต้องและใกล้เคียงที่สุด เพราะหากทราบความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ก็จะสามารถบอกแนวโน้มของการกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมของบุคคลได้ ดังนั้นการที่บุคคลจะมีพฤติกรรมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จะต้องมีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จะเห็นได้ว่า แม่จะตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ก็ต่อเมื่อได้ประเมินแล้วว่า การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีผลดีต่อลูก และเชื่อว่ากลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญต่อคนเห็นด้วยที่ตนจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในการวัดความตั้งใจมีสิ่งต้องคำนึงถึง ดังการศึกษาในต่างประเทศ พบว่าความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ($r = .66, p < .01$) และสามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($OR = 1.65; 95\% CI = 1.08-2.52, p < .01$) (Bai et al., 2010) สอดคล้องกับการศึกษาพบว่า ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สามารถทำนายระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาครั้งแรกในประเทศเวียดนาม ($\beta = .21, p < .05$) (Ngoc, 2015) การศึกษาในประเทศไทย พบการศึกษาของ ปิติวรรณ สืบนุสนธิ์ (2555) เกี่ยวกับความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อยหกเดือนของสตรีฝากครรภ์โรงพยาบาลนครนายก จังหวัดนครนายก พบว่า รายได้ ประสบการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ความคาดหวังในบุตร ความคาดหวังในการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ วิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ ปัจจัยทั้ง 4 ด้านร่วมกันทำนายความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ร้อยละ 22.1 โดยตัวแปรความคาดหวังในการสนับสนุนทางสังคม มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากที่สุด การศึกษาของ จินตนา บุญจันทร์, พรเพ็ญ ปทุมวิวัฒนา, พวงรัตน์ เชาวะเจริญ และกุสุมา ชูศิลป์ (2554) พบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนเพิ่มขึ้น คือ ความตั้งใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตั้งแต่ช่วงก่อนตั้งครรภ์ อย่างไรก็ตามการที่มารดาหลังคลอดจะมีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นความเชื่อของมารดาเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยมารดาที่มีความเชื่อว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้ประโยชน์กับมารดาและทารก ก็จะทำให้มารดา มีทัศนคติที่ดีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จะกระตุ้นให้มารดาตัดสินใจและมีความตั้งใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ด้วยความตั้งใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พบว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว ($r = .36, p < .01$) ร่วมกับกลุ่มอ้างอิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = .502, p < .01$) (Bai et al., 2010) สอดคล้องกับการศึกษาพบว่า ความตั้งใจสามารถทำนายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือน ได้ร้อยละ 29.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) (Behera & Kumar, 2015) และการศึกษาทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว ($r = .171, p < .05$) และสามารถร่วมทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวได้ร่วมกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นร้อยละ 29.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = .292, F = 19.070, p < .05$) (สุภาพันท์ จันทศิริ และคณะ, 2560) ดังนั้นมารดาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จะมีความเชื่อว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์ต่อทารก ย่อมส่งผลให้มารดาตัดสินใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการศึกษาปัจจัยทำนายความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวของสตรีตั้งครรภ์ โดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen and Fishbein (1980) พบว่า ทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวมีความสัมพันธ์กับกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวมีเพียงกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เท่านั้นที่ทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวในสตรีตั้งครรภ์ได้ (จิราพร วงศ์ใหญ่ และคณะ, 2554)

การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นความเชื่อมั่นของมารดาในความสามารถของตนเองที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หรือเป็นการรับรู้ว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นการง่ายหรือยากที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งเกิดจากการประเมินของมารดาโดยอาศัยทรัพยากร หรือโอกาส เช่นความรู้ มีประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสารจากการบอกเล่า จากเพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ถ้าหากมารดามีความรู้ที่จะสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และเชื่อมั่นว่าตนเองจะสามารถที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ โดยมารดาจะตัดสินใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต้องเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ดังการศึกษาของ สุภาพันท์ จันทศิริ และคณะ (2560) พบว่าการรับรู้สมรรถนะแห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ($r = .231, p < .05$) และเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .181, p < .05$) และการศึกษาของ สุวรรณ ชนะภักย์ และคณะ (2557) พบว่า การรับรู้สมรรถนะในตนเอง เป็นปัจจัยที่สามารถ

ทำนายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 สัปดาห์ในมารดาหลังคลอดบุตรคนแรกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = .267, p < .05$)

การคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นปัจจัยทางสังคมเกิดจากการรับรู้ของมารดา เกี่ยวกับบุคคลที่มีความสำคัญ คาดหวังให้กระทำพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นการรับรู้เกี่ยวกับความคาดหวัง บุคคลที่มีความสำคัญ ใกล้ชิดกับมารดา ได้แก่ สามี ญาติ บุคลากรทางการแพทย์ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล ถ้ามารดาเชื่อว่าบุคคลเหล่านี้คาดหวังให้มารดามีพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มารดาก็จะปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่คัดลอกตามกลุ่มอ้างอิง และส่งผลให้เกิดความตั้งใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ดังการศึกษาพบว่ากลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ($r = .49, p < .01$) ร่วมกับทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = .502, p < .01$) (Bai et al., 2010) สอดคล้องกับการศึกษาพบว่า การคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ($r = .509, p < .05$) และสามารถ ทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นได้ร้อยละ 29.8 ($\beta = .463, p < .05$) (สุภาพันท์ จันทรศิริ และคณะ, 2560) และพบว่า การคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตั้งใจของมารดาหลังคลอดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ($\beta = .35, p < .05$) (กุสม พฤกษ์ภัทรานนท์, 2557)

การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม เป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้มารดาหลังคลอดเมื่อกลับไปทำงานตัดสินใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ตามแรงสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์ แบ่งพฤติกรรมในการให้แรงสนับสนุนทางสังคมเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านการให้การประเมินผลติดตาม ด้านข้อมูลข่าวสารและด้านเครื่องมือ เช่น แรงงาน เงินเวลา เป็นต้น ซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมสามารถให้การสนับสนุนมารดาหลังคลอดตามแรงสนับสนุนดังกล่าว จากการศึกษาของ Amin et al. (2011) พบว่า ปัจจัยที่ทำให้หญิงหลังคลอดตัดสินใจหยุดให้นมบุตร เนื่องจากสถานที่ทำงานขาดสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และไม่มีนโยบายในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สอดคล้องกับการศึกษาของ Jiawen chen et al. (2019) พบว่า หญิงหลังคลอดชาวจีนที่ต้องกับไปทำงานหากสถานที่ทำงานมีการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ส่งผลให้มารดาสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ยาวนานมากขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ดังกล่าวข้างต้น พบว่า ความตั้งใจเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งงานวิจัยข้างต้นส่วนใหญ่ทำการศึกษาในกลุ่มมารดาหลังคลอด สตรีตั้งครรภ์ มารดาทำงานนอกบ้าน แต่มีการศึกษาน้อยในกลุ่มมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาหา

ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวย 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงาน
ในโรงงานอุตสาหกรรม โดยหวังว่าผลการศึกษานี้จะสามารถบ่งชี้ได้ว่าปัจจัยใดสามารถทำนาย
ความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมได้ เพื่อนำไปใช้
ประโยชน์ในการวางแผนส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดากลุ่มที่ทำงานในโรงงาน
อุตสาหกรรม และส่งผลให้มารดากลุ่มนี้มีอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นไปตามเป้าหมาย
ของกรมอนามัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทำนาย (Predictive research design) เพื่อศึกษาอำนาจทำนายของทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม ต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือน ของมารดา หลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

สถานที่ดำเนินการวิจัย

สถานที่ในการดำเนินการวิจัยคือ หอผู้ป่วยสูติ-นรีเวชกรรม โรงพยาบาลระยอง และ โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง ซึ่งเป็นโรงพยาบาลในเขตอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และเป็นโรงพยาบาลขนาดทั่วไปที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงเขตพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรมรองรับให้บริการด้านสุขภาพแก่กลุ่มแรงงานที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้เป็นมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดระยอง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมาคลอดบุตรในโรงพยาบาลระยองและโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติดังนี้

1. อายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป
2. คลอดทางช่องคลอดครั้งแรก ที่อายุครรภ์ตั้งแต่ 37 สัปดาห์ขึ้นไป
3. ด้านมทั้งสองข้างปกติ และไม่มีข้อห้ามในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น การติดเชื้อ HIV และใช้สารเสพติด เป็นต้น
4. ไม่มีภาวะแทรกซ้อนจากการคลอด เช่น ตกเลือดหลังคลอด ความดันโลหิตสูง เป็นต้น
5. กลับไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมภายหลังคลอดบุตร

6. ทารกไม่มีภาวะแทรกซ้อนที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น ภาวะหายใจเร็ว ภาวะปากแห้งเพดานโหว่ หรือมีปัญหาการกลืน เป็นต้น

7. สัญชาติไทย สามารถ อ่าน และเขียนภาษาไทยได้

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1. เลือกโรงพยาบาลในจังหวัดระยองแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกโรงพยาบาลทั่วไป มีขนาดใหญ่ ที่มีจำนวนผู้รับบริการมาก และมีหญิงตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมาตลอด ได้แก่ โรงพยาบาลระยอง และ โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างอ้างอิงจากการศึกษาของ Nguyen, Deoises, and Sirarunrat (2013) ได้ค่า $R^2 = .08$ กำหนด Effect size ได้เท่ากับ .087 จากสูตรคำนวณ Effect size (Burn & Grove, 2005) โดยนำมาแทนค่าตามสูตรดังนี้

$$\begin{aligned} f^2 &= R^2 / 1 - R^2 \\ &= .08 / 1 - .08 \\ &= .087 \end{aligned}$$

กำหนดระดับนัยสำคัญ = .05 ค่า Power of test = .80 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G* Power 3.19.4 (Faul, Erdfelder, Lang, & Buchner, 2007) กำหนดตัวแปรจำนวน 4 ตัวแปร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 143 คน เพื่อให้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีความเพียงพอในการวิเคราะห์ เนื่องจากข้อมูลอาจสูญหาย และอาจมี Outlier ของตัวอย่าง จึงเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 158 ราย

การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากมารดาหลังคลอดที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ที่มาตลอดที่โรงพยาบาลระยอง และ โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ 6 ชุด

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของมารดาหลังคลอด ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้

ครอบครัว บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย ลักษณะของครอบครัว ระยะเวลาการลาคลอด และข้อมูลการตั้งครรรภ์และการคลอด ประกอบด้วย จำนวนครั้งของการตั้งครรรภ์ จำนวนครั้งของการแท้ง วันที่คลอดบุตร น้ำหนักบุตร เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยทำขึ้น

2. แบบสอบถามความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนเป็นแบบสอบถามความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ มี 2 ด้าน คือ ข้อคำถามด้านลบ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3 และ 4 ข้อความถามด้านบวก ได้แก่ ข้อ 5, 6, 7, 8, 9 และ 10 ด้านความมุ่งมั่นในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว โดยไม่ให้ น้ำ นมผสม หรืออาหารเสริม ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4 และ 5 ด้านความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้แก่ ข้อ 6, 7, 8, 9 และ 10 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่าแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

คำตอบ	คะแนนข้อคำถาม
ตั้งใจมากที่สุด	5
ตั้งใจมาก	4
ตั้งใจปานกลาง	3
ตั้งใจน้อย	2
ตั้งใจน้อยที่สุด	1

ในกรณีข้อความมีความหมายในทางลบ

คำตอบ	คะแนนข้อคำถาม
ตั้งใจมากที่สุด	1
ตั้งใจมาก	2
ตั้งใจปานกลาง	3
ตั้งใจน้อย	4
ตั้งใจน้อยที่สุด	5

การแปลผลคะแนนความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน มีค่าอยู่ระหว่าง 5-50 คะแนน คะแนนรวมมาก หมายถึง มีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มาก คะแนนรวมน้อย หมายถึง มีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อย

3. แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ใช้แบบประเมิน The Iowa Infant Feeding Attitude Scale ของ De et al. (1999) ซึ่งมีการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือในกลุ่มมารดาหลังคลอด 48 ชั่วโมงแรกหลังคลอด จำนวน 125 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ .86 โดยแบบสอบถามได้มีการแปลเป็นภาษาไทยโดย สมชาย โอวัฒนาพานิช และคณะ

(2558) และทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ ในกลุ่มแม่หลังคลอดในระยะ 9 เดือน ถึง 12 เดือน ที่มารับบริการฉีดวัคซีน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ .76 มีคำถามทั้งหมดจำนวน 17 ข้อ แบ่งเป็นข้อคำถามด้านลบ จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 4, 6, 8, 10, 11 และ 14 ข้อคำถามด้านบวก จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 3, 5, 7, 9, 12, 13, 15, 16 และ 17 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตรฐานประมาณค่าแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	คะแนนข้อคำถาม
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ในกรณีข้อคำถามมีความหมายในทางลบ

คำตอบ	คะแนนข้อคำถาม
มากที่สุด	1
มาก	2
ปานกลาง	3
น้อย	4
น้อยที่สุด	5

การแปลผลคะแนนทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีค่าอยู่ระหว่าง 17-85 คะแนน คะแนนรวมมาก หมายถึง มีทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ดี คะแนนรวมน้อย หมายถึง มีทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่ดี

4. แบบสอบถามการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ใช้แบบประเมินการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ใช้แบบประเมินของ จิราพร วงศ์ใหญ่ และคณะ (2554) ซึ่งมีการทดสอบค่าความเที่ยงของเครื่องมือในกลุ่มสตรีตั้งครรภ์ จำนวน 10 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ .88 ประกอบด้วย คำถามทั้งหมด 12 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตรฐานประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับโดยเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ส่วนที่ 1 ความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว เช่น สามี มารดา ญาติ เพื่อน แพทย์ และพยาบาล เห็นสมควรหรือไม่สมควร ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	คะแนนข้อคำถาม
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว เป็นข้อคำถามที่สอดคล้องกับความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	คะแนนข้อคำถาม
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

การแปลผลคะแนนกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวได้มาจากผลคูณคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงกับแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีค่าอยู่ระหว่าง 12-60 คะแนน คะแนนรวมมาก หมายถึง มีความเชื่อที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามกลุ่มอ้างอิงมาก คะแนนรวมน้อย หมายถึง มีความเชื่อที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามกลุ่มอ้างอิงน้อย

5. แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ใช้แบบประเมินสมรรถนะแห่งตนในการให้นมบุตร ในแม่ทำงานของ เบญจมาศ ทักษะสุภาพ และคณะ (2559) แปลและดัดแปลงมาจาก แบบประเมิน Self-efficacy Scale-Short Form (BSES-SF) ของ Dennis มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค .93 ประกอบด้วย คำถามทั้งหมด 20 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตรประมาณค่าแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

คำตอบ	คะแนนข้อคำถาม
ไม่มั่นใจเลย	1
ไม่ค่อยมั่นใจ	2
มั่นใจเป็นบางครั้ง	3
มั่นใจ	4
มั่นใจมาก	5

การแปลผลคะแนนการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีค่าอยู่ระหว่าง 20-100 คะแนน คะแนนรวมมาก หมายถึง มีความมั่นใจในความสามารถที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มาก คะแนนรวมน้อย หมายถึง มีความมั่นใจในความสามารถที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อย

6. แบบสอบถามการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มี 4 ด้าน ด้านอารมณ์ ได้แก่ ข้อ 1 และ 2 ด้านข้อมูล ได้แก่ ข้อ 3 และ 4 ด้านประเมิณผล ได้แก่ ข้อ 5 และ 6 และด้านทรัพยากร ได้แก่ ข้อ 7, 8, 9 และ 10 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่าแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

คำตอบ	คะแนนข้อคำถาม
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

การแปลผลคะแนนการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม มีค่าอยู่ระหว่าง 10-50 คะแนน คะแนนรวมมาก หมายถึง มีการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจริงมาก คะแนนรวมน้อย หมายถึง มีการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจริงน้อย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

การหาความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

ผู้วิจัยหาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงงานอุตสาหกรรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพยาบาล แม่และเด็ก จำนวน 5 ท่าน และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ จากผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณค่าดัชนีของเนื้อหา (Content validity index: CVI)

คำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content validity index: CVI)

$$\text{สูตรคำนวณ CVI} = \frac{\text{จำนวนข้อคะแนนที่ได้ 3 และ 4 คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทุกคน}}{\text{จำนวนข้อคำถามทั้งหมด}}$$

ค่า CVI ของแบบสอบถามความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน เท่ากับ 0.96 แบบสอบถามการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม เท่ากับ 1.00

การหาความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แบบสอบถามทัศนคติ เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงงานอุตสาหกรรม ไปทดลองใช้กับมารดาหลังคลอดลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 ราย ที่โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง และนำข้อมูลที่ได้ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม .74, .73, .94, .92 และ .96 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสโครงการวิจัย G-HS 018/ 2563 วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2563 และคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลระยอง กระทรวงสาธารณสุข เลขที่โครงการ RYH REC No. E006/ 2563 วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2563 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลร่วมกับผู้ช่วยวิจัย โดยอธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างทราบ พร้อมทั้งชี้แจงกับกลุ่มตัวอย่าง การเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง

หากกลุ่มตัวอย่างต้องการออกจากกรวิจัย สามารถกระทำได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจะถือเป็นความลับ มีเพียงผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ และในการรวบรวมข้อมูลจะไม่ระบุชื่อ หรือที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะนำไปใช้ในประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น ส่วนผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมสุดท้าย หลังจากผลการวิจัยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารเรียบร้อยแล้ว ข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลาย เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมการวิจัย จึงให้ลงนามยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังได้รับอนุมัติทำวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยแล้ว ผู้วิจัย ดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลระยอง และ โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เตรียมผู้ช่วยวิจัย ทำความเข้าใจกับแบบสอบถามและการลงข้อมูลให้ครบถ้วน
3. เลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด
4. ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพกับกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัวเองและอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งบอกให้ทราบถึงการพิทักษ์สิทธิ์ในการตอบรับหรือปฏิเสธ
5. ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ในวันจันทร์-วันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 9.00 น.-18.00 น. เก็บข้อมูลที่ โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง
6. ผู้ช่วยวิจัยเก็บข้อมูลวันจันทร์-วันศุกร์ ที่โรงพยาบาลระยอง ตั้งแต่เวลา 9.00 น.-16.00 น.
7. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งหมดจำนวน 163 ฉบับ ไม่ตอบแบบสอบถาม 2 ฉบับ กรอกข้อมูลไม่ครบถ้วนจำนวน 2 ฉบับ ไม่ได้เซ็นยินยอมเข้าร่วมโครงการ 1 ฉบับ เหลือแบบสอบถามจำนวน 158 ฉบับนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยกำหนดค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ประกอบด้วยการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาหลังคลอดที่ทำงานของโรงงานอุตสาหกรรม ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการคลอด วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ พิสัย และค่าเฉลี่ย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม และความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน วิเคราะห์โดยใช้ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ ทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม วิเคราะห์ด้วยสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) โดยใช้วิธีการถดถอยแบบขั้นตอน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทำนาย (Predictive research design) เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายของ ทักษะคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของ โรงงานอุตสาหกรรม ต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ที่มาตลอด ที่โรงพยาบาลระยอง และ โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง จำนวน 155 ราย เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน มีนาคม ถึง เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2563 นำเสนอผลด้วยการบรรยายประกอบตาราง เรียงตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน

ตอนที่ 3 ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ของมารดา หลังคลอดที่ทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 28.94 ปี ($SD = 3.69$) มีอายุ 25-29 ปี มากที่สุด ร้อยละ 47.74 รองลงมา 30-34 ปี ร้อยละ 36.77 จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 30.32 รองลงมา มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 29.68 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 92.90 ลักษณะการทำงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม ไม่เข้าเวร ร้อยละ 67.10 เข้าเวร ร้อยละ 32.90 รายได้ครอบครัวต่อเดือน 25,001-30,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 32.26 รายได้เฉลี่ย 36,419.35 บาท ระยะเวลาในการลา ในระยะหลังคลอดมากที่สุด 90 วัน ร้อยละ 73.55 ระยะเวลาที่ตั้งใจลาในระยะหลังคลอดจำนวนวัน มากที่สุด 90 ร้อยละ 74.19 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากแพทย์และ พยาบาล คิดเป็นร้อยละ 81.29 เพื่อน รองลงมาคือ Internet/ สื่อ Social คิดเป็นร้อยละ 49.68 บุคคล หลักที่ช่วยดูแลบุตรในช่วงที่กลับไปทำงานมากที่สุดคือ ย่า/ ยาย คิดเป็นร้อยละ 78.71 ลักษณะ ครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 52.90 โกลีเลี้ยงครอบครัวขยาย ร้อยละ 47.10 หลังครบเวลาในการลาคลอดบุตรแล้วการวางแผนดูแลบุตร ส่วนใหญ่ต้องการดูแลบุตรเองคิดเป็นร้อยละ 78.06 โดยให้ย่า/ ยายดูแลบุตรในช่วงที่ไปทำงาน คิดเป็นร้อยละ 63.23 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ($n = 155$)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ (ปี) ($M = 28.94$, $SD = 3.69$, $Max = 37$, $Min = 20$)		
20-24 ปี	15	9.68
25-29 ปี	74	47.74
30-34 ปี	57	36.77
≥ 35 ปี	9	5.81
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	2	1.29
มัธยมศึกษาตอนต้น	47	30.32
มัธยมศึกษาตอนปลาย	46	29.68
ปวช.	6	3.87
อนุปริญญา/ ปวส.	17	10.97
ปริญญาตรี/ เทียบเท่า	35	22.58
สูงกว่าปริญญาตรี	2	1.29
สถานภาพสมรส		
คู่	144	92.90
แยกกันอยู่	7	4.52
หม้าย	2	1.29
หย่า	2	1.29
ลักษณะการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม		
ไม่เข้าเวร	104	67.10
เข้าเวร	51	32.90
รายได้ครอบครัว ($M = 36,419.35$, $SD = 16,072.43$, $Max = 100,000$, $Min = 15,000$)		
15,000-25,000 บาท	45	29.03
25,001-35,000 บาท	50	32.26
35,001-45,000 บาท	31	20.00
$> 55,001$ บาท	11	7.10

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่มีสิทธิ์ลาคลอด		
30 วัน	8	5.16
45 วัน	4	2.58
90 วัน	114	73.55
98 วัน	22	14.19
120 วัน	7	4.52
ระยะเวลาที่ตั้งใจลาคลอด		
≤ 30 วัน	10	6.45
45 วัน	9	5.81
60 วัน	3	1.94
90 วัน	115	74.19
≥ 90 วัน	18	11.61
การได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่		
ไม่ได้รับความรู้	1	0.65
ได้รับความรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	154	99.35
แหล่งข้อมูลที่ได้รับความรู้		
แพทย์และพยาบาล	126	81.26
Internet/ สื่อ Social media	77	49.68
โทรทัศน์	63	40.65
คู่มือเอกสารคำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	60	38.71
ย่า/ ยาย	31	20.00
เพื่อน	29	18.71
ญาติ	27	17.42
บุคคลหลักที่ช่วยดูแลบุตรในช่วงที่ท่านกลับไปทำงาน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ย่า/ ยาย	112	78.71
สามี	18	11.61

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บุคคลหลักที่ช่วยดูแลบุตรในช่วงที่ท่านกลับไปทำงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ญาติ ระบุ	22	14.21
น้องสาว	7	4.52
พี่สาว	5	3.23
พี่ชาย	5	3.23
ป้า	5	3.23
ลักษณะครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	82	52.90
ครอบครัวขยาย	73	47.10
การวางแผนดูแลบุตรหลังครบเวลาคลอด		
วางแผนดูแลบุตรเอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	121	78.06
ย่า/ ยายดูแลบุตรในช่วงที่ไปทำงาน	98	63.23
พี่เลี้ยงดูแลบุตรในช่วงที่ไปทำงาน	29	18.71
สามีดูแลบุตรในช่วงที่ไปทำงาน	9	5.81
วางแผนให้ญาติดูแลบุตรในต่างจังหวัด	34	21.94
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ย่า/ ยายดูแลบุตร	26	16.77
น้องสาว	5	3.23
พี่สาว	4	2.58
พี่ชาย	2	1.29
ป้า	2	1.29

2. ข้อมูลทางสถิติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครรภ์แรก ร้อยละ 87.10 ในครรภ์หลังมีจำนวน 20 คน ส่วนใหญ่เคยแท้งบุตร 1 ครั้ง ร้อยละ 9.68 อายุครรภ์เมื่อคลอดส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 37-38 สัปดาห์ ร้อยละ 65.16 น้ำหนักบุตรเฉลี่ยสูงสุด 3,067.29 กรัม ส่วนใหญ่มีน้ำหนักอยู่ระหว่าง 3,001-3,500 กรัม ร้อยละ 47.74 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละ จำแนกตามข้อมูลสุติศาสตร์ ($n = 155$)

ข้อมูลสุติศาสตร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนครั้งของการตั้งครรภ์		
ตั้งครรภ์ครั้งที่ 1	135	87.10
ตั้งครรภ์ครั้งที่ 2	16	10.32
ตั้งครรภ์ครั้งที่ 3	4	2.58
จำนวนครั้งของการแท้งบุตร	20	12.26
แท้งบุตร 1 ครั้ง	15	9.68
แท้งบุตร 2 ครั้ง	4	2.58
อายุครรภ์ (สัปดาห์) ($M = 38.19$, $SD = 0.87$, $Max = 40$, $Min = 37$)		
37-38 สัปดาห์	101	65.16
> 39 สัปดาห์	54	34.84
น้ำหนักบุตร ($M = 3,067.29$, $SD 319.33$, $Max = 3,800$, $Min = 2300$)		
น้อยกว่า 2,500 กรัม	5	3.23
2,501-3,000 กรัม	64	41.29
3,001-3,500 กรัม	74	47.74
มากกว่า 3,501 กรัม	12	7.74

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนและ ตัวแปรที่ศึกษา

1. ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน โดยรวมเท่ากับ 36.70 ($SD = 7.44$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความมุ่งมั่นในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.17 ($SD = 4.27$) และด้านความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.52 ($SD = 4.57$) และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนความตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน คือ ความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วย

นมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ถึงแม้จะต้องตื่นมาให้นมลูกตอนกลางคืน ($M = 4.01, SD = 1.05$)
 รองลงมาคือความตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ถึงแม้จะมีคามลำบากในการให้นม
 แม่ ($M = 3.91, SD = 0.96$) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 อย่างเดียว 6 เดือน ($n = 155$)

ตัวแปร	Range		M	SD
	Possible	Actual		
ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน โดยรวม	10-50	14-50	36.70	7.44
ด้านความมุ่งมั่นในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว	5-25	7-25	17.17	4.27
ด้านความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	5-25	5-25	19.52	4.57

2. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรต้นที่ศึกษา ทักษะคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กลุ่มตัวอย่าง
 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 65.77 คะแนน ($SD = 6.39$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วย
 นมแม่มีคะแนนเท่ากับ 47.75 คะแนน ($SD = 8.63$) การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 มีคะแนนเท่ากับ 74.26 คะแนน ($SD = 11.69$) การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงาน
 อุตสาหกรรมมีคะแนนเท่ากับ 23.08 ($SD = 10.33$)

ตารางที่ 4 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรต้นที่ศึกษา ($n = 155$)

ตัวแปร	Range		M	SD
	Possible	Actual		
ทักษะคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	17-85	52-79	65.77	6.39
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	12-60	32-60	47.75	8.54
การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	20-100	51-100	74.26	11.69
การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงาน อุตสาหกรรม	10-50	10-50	23.08	10.34

ตอนที่ 3 ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ผลการวิเคราะห์หาปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ ทศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม ของมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยนำข้อมูลทั้งหมด จำนวน 158 ราย มาทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) พบว่ามีค่าผิดปกติ (Outlier) จำนวน 3 ราย ที่ได้จากการคำนวณ Z-Score ของ Residuals 3.69, 3.12, และ 3.01 ทำการตัดข้อมูลที่ผิดปกติออกเหลือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 155 ราย ในการวิเคราะห์โดยมีรายละเอียดข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติถดถอยพหุคูณ ดังนี้ (จุฬาลักษณ์ บารมี, 2551)

1. ตัวแปรทุกตัวเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ มีระดับการวัด Interval
2. ความคลาดเคลื่อน (ϵ หรือ Residuals) มีการแจกแจงปกติ โดยใช้สถิติ Komogorov-Smirov ได้ค่า $p = .795$ แสดงว่า ความคลาดเคลื่อนมีการกระจายแบบปกติ
3. ข้อมูลเป็นอิสระต่อกันโดยการวิเคราะห์สถิติ Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 1.892 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5-2.5 แสดงว่า ข้อมูลของตัวแปรทุกตัวมีความเป็นอิสระต่อกันหรือไม่เกิด

Autocorrelation

4. ตัวแปรทุกตัวจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กับเอง (Multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficients) ระหว่างตัวแปรทุกตัว พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันอยู่ระหว่าง .22-.62 ไม่เกิน .85 ถือว่าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน และเมื่อพิจารณาค่า Variance inflation factor (VIF) มีค่าอยู่ระหว่าง 1.00-1.43 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่า 4 และค่า Tolerance มีค่าอยู่ระหว่าง .70-1.0 ซึ่งไม่น้อยกว่า .20 แสดงว่าตัวแปรทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity)

5. ไม่มีค่าผิดปกติ (Outliers) โดยพิจารณาจากค่ามาตรฐาน (Z-score) ของ Residual พบว่า มีค่าระหว่าง -2.59-2.41 ซึ่งไม่เกิน ± 3 แสดงว่าตัวแปรทุกตัวไม่มีค่าผิดปกติ

6. ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนคงที่ (Homoscedasticity) พิจารณา Scatter plot ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม พบว่า ลักษณะของ Scatter plot เป็นแบบ Homoscedasticity

ผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณ (Stepwise multiple regression) พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการ

สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 46.5 ($R^2 = .465$, $F_{(3, 151)} = 43.73$, $p < .001$) ดังแสดงในตารางที่ 5 และสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

รูปแบบคะแนนดิบ

ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน

= .43 (การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่) + .14 (การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม) + .12 (การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่)

รูปแบบคะแนนมาตรฐาน

Z_1 = ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน

Z_N = การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

Z_P = การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

Z_S = การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม

$Z_1 = .49(Z_N) + .20(Z_S) + .20(Z_P)$

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างตัวแปรที่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ($n = 155$)

ตัวแปร	b	S.E.	β	t	p
ค่าคงที่	3.99	3.09		1.29	.20
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	.43	.06	.50	7.14	<.001
การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม	.14	.04	.20	3.15	.002
การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	.12	.04	.20	2.70	.008
$R^2 = .465$, Adjusted $R^2 = .454$, $F_{(3, 151)} = 43.73$, $p < .001$					

บทที่ 5

สรุปผลและอภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการเป็นการวิจัยเชิงทำนาย (Predictive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือนของมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม ของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และมารับบริการคลอดที่โรงพยาบาลระยองและโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง จำนวน 155 ราย ตามคุณสมบัติที่กำหนด เก็บข้อมูลในระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน เท่ากับ .74 แบบสอบถามทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เท่ากับ .73 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เท่ากับ .94 แบบสอบถามความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เท่ากับ .92 และแบบสอบถามการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม เท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพรรณนาและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression)

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 ข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่างอายุเฉลี่ย 28.94 ปี ($SD = 3.69$) มีอายุ 25-29 ปี มากที่สุดร้อยละ 47.74 รองลงมา 30-34 ปี ร้อยละ 36.77 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 30.32 รองลงมา มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 29.68 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 92.90 ลักษณะการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ไม่เข้าเวร ร้อยละ 67.10 เข้าเวร ร้อยละ 32.90 รายได้ครอบครัวต่อเดือน 25,001-30,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 32.26 รายได้เฉลี่ย 36,419.35 บาท ระยะเวลาในการลาในระยะหลังคลอดมากที่สุด 90 วัน ร้อยละ 73.55 ระยะเวลาที่ตั้งใจลาในระยะหลังคลอดจำนวนวันมากที่สุด 90 ร้อยละ 74.19 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากแพทย์และพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 81.29 เพื่อน บุคคลหลักที่ช่วยดูแลบุตรในช่วงที่กลับไปทำงานมากที่สุดคือ ย่า/ยาย คิดเป็นร้อยละ 78.71 ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ

52.90 ใกล้เคียงครอบครัวชาย ร้อยละ 47.10 หลังครบเวลาในการลาคลอดบุตรแล้วการวางแผนดูแลบุตร ส่วนใหญ่ต้องการดูแลบุตรเอง คิดเป็นร้อยละ 78.06 โดยให้ย่า/ยายดูแลบุตรในช่วงที่ไปทำงาน คิดเป็นร้อยละ 63.23 ส่วนใหญ่ตั้งครรถ์ครั้งแรก ร้อยละ 87.50

2. กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 65.77 คะแนน ($SD = 6.39$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 47.75 คะแนน ($SD = 8.54$) การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 74.26 คะแนน ($SD = 11.69$) การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.08 คะแนน ($SD = 10.34$) และความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 36.70 คะแนน ($SD = 7.44$)

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทำนายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ด้วยการวิเคราะห์หัดถดถอยพหุคูณ (Stepwise multiple regression) พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม สามารถร่วมทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 46.5 ($R^2 = .465, F_{(3, 151)} = 43.73, p < .001$) โดยพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากที่สุด ($\beta = .50, p < .001$) รองลงมาคือ การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม ($\beta = .20, p = .002$) และการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ($\beta = .20, p = .008$)

อภิปรายผล

ผลการศึกษานี้สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เท่ากับ 36.69 จากคะแนนเต็มเท่ากับ 50 ($SD = 7.44$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจให้น้ำ นมผสม และอาหารเสริมก่อนลูกอายุครบ 6 เดือนในระดับมากและมากที่สุด ร้อยละ 23.87, 26.45 และ 39.35 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ามารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยให้น้ำ นมผสม และอาหารเสริมในช่วง 6 เดือนแรกหลังคลอด ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มมารดาที่ต้องกลับไปทำงานหลังครบเวลาคลอด อยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวเดี่ยวร้อยละ 52.90 และวางแผนให้ครอบครัวเป็นผู้ดูแลบุตรในต่างจังหวัดภายหลังครบเวลาในการลาคลอดแล้ว ร้อยละ 21.94 จึงเป็นอุปสรรคในการที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน สอดคล้อง

กับการศึกษาของ ชิดารัตน์ หวังสวัสดิ์, นันทา กาเลี้ยง, อนงค์ ภิบาล, รัตนา ใจสมคม และวนิสา หะยีเซะ (2557) พบว่า มารดาหลังคลอดในจังหวัดนครราชสีมามีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างเดียวนาน 6 เดือนในระดับปานกลางร้อยละ 54.0 ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาพันธุ์ จันทร์ศิริ และคณะ (2560) พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ของมารดาวัยรุ่นในระดับก่อนข้างสูง ($M = 23.2, SD = 6.0$) และการศึกษาของ สุภัตสร เลาะหะนะ, นิตยา สิ้นสุกใส และวรรณ พาหุวัฒน์กร (2561) พบว่า คะแนนเฉลี่ยความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วย นมแม่ของมารดาวัยรุ่นครรภ์แรกเท่ากับ 6.12 ($SD = 1.125$) โดยมีคะแนนความตั้งใจในการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่สูงสุด (7 คะแนน) ร้อยละ 53.1

2. ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน พบว่า การคล้อย ตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และ การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม สามารถร่วมทำนายความตั้งใจ ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ได้ร้อยละ 46.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = .465, F_{(3, 151)} = 43.73, p < .001$) สามารถอภิปรายผลดังนี้

2.1 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีอิทธิพลทางบวกและ สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนได้มากที่สุด ($\beta = .50, p < .001$) อธิบายได้ว่า เมื่อมารดารับรู้ว่าการกลุ่มอ้างอิง ได้แก่ สามี สมาชิกครอบครัว เพื่อน และบุคลากร ด้านสาธารณสุขคาดหวังให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จะทำให้มารดามีความตั้งใจในการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เนื่องจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นการรับรู้ความคาดหวังของ บุคคลที่มีความสำคัญใกล้ชิดกับมารดา ได้แก่ สามี ย่า/ ยาย เพื่อน และบุคลากรด้านสาธารณสุข เช่น แพทย์ และพยาบาล ดังนั้นหากบุคคลที่มีความสำคัญใกล้ชิดคาดหวังให้บุคคลปฏิบัติพฤติกรรม บุคคลจะคล้อยตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง ส่งผลให้เกิดความตั้งใจและปฏิบัติพฤติกรรมนั้น ตามมา (Ajzen, 1991) ดังการศึกษาของ Bratajaya, Hemchayat, and Turner (2015) พบว่า กลุ่ม อ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้แก่ สามี ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน สามารถทำนายความตั้งใจ ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 6 เดือนของแรงงานสตรีที่ตั้งครรภ์ ($\beta = .19, p = .01$) การศึกษาของ สุภาพันธุ์ จันทร์ศิริ และคณะ (2560) พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีอิทธิพลทางบวกและสามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของ สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น ($\beta = .463, p < .001$) การศึกษาของ กุสม พฤษภักษานันต์ และปรีชา หนูสม (2557) พบว่า การคล้อยตามบรรทัดฐานกลุ่มผู้ใกล้ชิดมีอิทธิพลทางบวกต่อความตั้งใจในการเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวของมารดาหลังคลอด ($\beta = .39, p < .05$) และการศึกษาของ จิราพร วงศ์ใหญ่ และคณะ (2554) พบว่า การคล้อยตาม กลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีความสัมพันธ์

ทางบวกกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวของสตรีตั้งครรภ์ ($r = .342, p = .001$) และสามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว ร่วมกับเจตคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวของสตรีตั้งครรภ์ได้ร้อยละ 84.89 ($p < .001$)

2.2 การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีอิทธิพลทางบวกและสามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือนได้ ($\beta = .20, p = .008$) อธิบายได้ว่า หากมารดามีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้มาก จะมีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือนมากด้วย เนื่องจากการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นปัจจัยที่แสดงถึงความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกับปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติพฤติกรรม ส่งผลให้บุคคลมีความตั้งใจและตัดสินใจกระทำพฤติกรรมต้องเชื่อว่าตนเองมีความสามารถที่จะควบคุมพฤติกรรมนั้นได้ (Ajzen, 1991) ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยผู้ใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวค่อนข้างสูง ($M = 36,419.35, SD = 16,072.43$) ส่วนใหญ่สถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 92.90) และได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากแพทย์และพยาบาล (ร้อยละ 81.29) ส่งต่อความสนใจเรียนรู้การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ส่งผลให้มีการรับรู้ความสามารถและความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามมาได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ

สุภาพันธุ์ จันทร์ศิริ และคณะ (2560) พบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงลูก มีอิทธิพลทางบวกและสามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือน ของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นได้ ($\beta = .181, p < .016$) การศึกษาของ Permatasari et al. (2018) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสตรีตั้งครรภ์ ($OR = 3.03, p = .007$) และการศึกษาของ Bratajaya et al. (2015) พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีอิทธิพลทางบวกและสามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือน ของแรงงานสตรีที่ตั้งครรภ์ ($\beta = .49, p < .001$)

2.3 การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรมมีอิทธิพลทางบวกและสามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือนได้ ($\beta = .20, p = .002$) อธิบายได้ว่า หากโรงงานอุตสาหกรรมมีการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จะส่งผลต่อมารดาหลังคลอดให้มีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากขึ้น เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมเป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคมและเป็นปัจจัยด้านบริบทแวดล้อมที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอดที่กลับไปทำงาน หากโรงงานอุตสาหกรรมมีนโยบายและมีการจัดบริการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้แก่ จัดสถานที่สำหรับบีบเก็บน้ำนมในที่ทำงานที่สะอาดและสะดวก ให้เวลาในการหยุดพักระหว่างวันในการบีบเก็บน้ำนม มีอุปกรณ์ในการบีบเก็บ

น้ำนมและแช่น้ำนม จะส่งผลให้มารดาที่มีความตั้งใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ภายหลังกลับไปทำงานมากขึ้น ดังการศึกษาของ Amin et al. (2011) พบว่า ปัจจัยที่ทำให้มารดาหลังคลอดตัดสินใจหยุดให้นมบุตร เนื่องจากสถานที่ทำงานไม่มีนโยบายและขาดสิ่งอำนวยความสะดวก

ในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุสันหา ยิ้มยิ้ม และคณะ (2555) พบว่า การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แก่มารดาในสถานประกอบการ ได้แก่ การให้ความรู้ การจัดอุปกรณ์ในการบีบเก็บน้ำนม และการจัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ส่งผลให้อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมสูงกว่าในระยะก่อนให้การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ($\chi^2 = 4.13, p = .042$) และการศึกษาของ Chen et al. (2019) พบว่า การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสถานที่ทำงานมีผลให้ต่อระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอดยาวนานขึ้น

2.4 ทักษะคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนได้ ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีทัศนคติค่อนข้างดี ($M = 65.77, SD = 6.39$) แต่เนื่องจากต้องกลับไปทำงานหลังครบเวลาคลอดและอยู่ร่วมกับสามีเป็นครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 52.90) จึงไม่สามารถดูแลทารกด้วยตนเองได้ จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่นในการดูแลทารกหลังคลอด เช่น ญาติ และผู้ดูแลเด็ก รวมทั้งมีการวางแผนให้ครอบครัวเป็นผู้ดูแลบุตรในต่างจังหวัด ภายหลังครบเวลาในการลาคลอดแล้ว (ร้อยละ 21.94) ส่งผลให้ทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาพันท์ จันทร์ศิริ และคณะ (2560) พบว่า ทักษะคิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = .171, p < .05$) แต่ไม่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นได้ และการศึกษาของ Bratajaya et al (2015) พบว่า ทักษะคิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของแรงงานสตรีที่ตั้งครรภ์ได้ ($\beta = 0.17, p = .09$) ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Bai et al. (2010) พบว่า ทักษะคิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ร้อยละ 50.2 ($R^2 = .502, p < .01$) และการศึกษาของ สุภาพันท์ จันทร์ศิริ และคณะ (2560) พบว่า ทักษะคิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียรร่วมกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นได้ร้อยละ 29.2 ($R^2 = .292, F = 19.07, p < .001$)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนของโรงงานอุตสาหกรรมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สามารถร่วมทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน

1. นำผลการศึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และเพิ่มความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ร่วมกับสนับสนุนการมีส่วนร่วมของกลุ่มอ้างอิง ได้แก่ สามี ย่า/ยาย ญาติ เพื่อน แพทย์และพยาบาล และสถานที่ทำงานในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อให้มารดาสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้อย่างเดียวอย่างน้อย 6 เดือนต่อเนื่องเมื่อกลับไปทำงาน
2. นำผลการศึกษาไปประกอบเป็นข้อมูลในการส่งเสริมนโยบายการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในโรงงานอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาโปรแกรมการส่งเสริมความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ในมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

บรรณานุกรม

- กรรมธิการ วิจิตรสุคนธ์. (2555). แนวปฏิบัติตามบันได 10 ขั้น. ใน กรรมธิการ วิจิตรสุคนธ์, พรรณรัตน์ แสงเพิ่ม, นันทิยา วัฒนา, สุพินดา เรื่องจริยเชิฐ และสุดาภรณ์ พยัคเรือง (บรรณาธิการ), *การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่* (พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า 117-127). กรุงเทพฯ: ฟรี-วัน.
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2555). ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามประเด็นยุทธศาสตร์ของกรมอนามัยประจำปี พ.ศ. 2555. เข้าถึงได้จาก www.anamai.moph.go.th/ewtdl_link.php?nid=3845
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2560 ก). *ตัวชี้วัดระดับกระทรวงกรมอนามัย 2560*. เข้าถึงได้จาก http://www.anamai.moph.go.th/download/download/102557/strategicplan/1/3_7.pdf
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2560 ข). *พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก 2560*. เข้าถึงได้จาก http://laws.anamai.moph.go.th/ewtadmin/ewtdl/laws/download/about_laws_2017/laws_index.pdf
- กุสม พุกภัยภัทรานนท์ และปรีชา หนูสม. (2557). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจของมารดาหลังคลอดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว. *วารสารสภาการพยาบาล*, 29(3), 55-68.
- ขนิษฐา เมฆกลม. (2561). การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่: แนวปฏิบัติในชุมชน. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 5(3), 274-286.
- จันทร์เพ็ญ อามพัฒน์, เพ็ญภา พิสัยพันธุ์, ธนพร ศนิบุตร, ศิริพร กระจุกาศ และชัชฎาพร จันทร์สุข (2558). การศึกษาเปรียบเทียบระยะเวลาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในจังหวัดพื้นที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 6 ระยอง. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติประจำปี 2558* (หน้า 957-970). ม.ป.ท.
- จินตนา บุญจันทร์, พรเพ็ญ ปทุมวิวัฒนา, พวงรัตน์ เชาวะเจริญ และกุสุมา ชูศิลป์. (2554). การพัฒนา บริการการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างยั่งยืน. *วารสารสมาคมพยาบาลสาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 29(2), 14-24.
- จิรา ขอบคุณ, ภัทรกร สฤษชมสมบัติ และนฤมล ชูริ้ง. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวครบ 6 เดือน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิราพร วงศ์ใหญ่, ลาวัลย์ สมบูรณ์ และกรรมธิการ กันธะรักษา. (2554). ปัจจัยทำนายความตั้งใจเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยวของสตรีตั้งครรภ์. *พยาบาลสาร*, 38(1), 17-26.

- จำพร วงษ์ทรัพย์ทวี. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในครอบครัวที่มีบุตรอายุ 6 เดือนในจังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฬาลักษณ์ บาร์มี. (2551). *สถิติเพื่อการวิจัยทางสุขภาพ และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS*. ชลบุรี: ศรีศิลป์การพิมพ์.
- ชูดานัญญ์ ขุนเพชร และศศิگانต์ กาละ. (2562). *ประสบการณ์ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาวัยรุ่นหลังคลอด*. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 11(2), 1-11.
- ญาณิศา เกื้อนเจริญ. (2550). *ผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของมารดา ร่วมกับการสนับสนุนของสามีต่อการปฏิบัติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐานิตรา ดันติเตมิก. (2559). *ส่วนประกอบสำคัญของนมแม่ และการเปลี่ยนแปลงในภาวะต่าง ๆ ในเวชปฏิบัติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่*. กรุงเทพฯ: บีคอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์.
- ธิดารัตน์ หวังสวัสดิ์, นันทา กาเลี้ยง, อนงค์ ภิบาล, รัตนา ใจสมคม และวนิสา หะยีชะ. (2557). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือนของมารดาในจังหวัดนราธิวาส*. *พยาบาลสาร*, 41(ฉบับพิเศษ), 123-133.
- นิตยา สีนสุกใส. (2555). *นโยบาย สถานการณ์ และแนวโน้มของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่. ใน* วรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์, พรรณรัตน์ แสงเพิ่ม, นันทิยา วัฒนาย, สุพินดา เรื่องจิรัชเชียร, และสุดาภรณ์ พยัคฆะเรื่อง (บรรณาธิการ), *การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่* (พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า 21-31). กรุงเทพฯ: ฟรี-วัน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- เบญจมาศ ทักษะสุขภาพ, ปัญญรัตน์ ลาภวงศ์วัฒนา, สุรินทร กลัมพากร และไคแอน ลิน สเปซ. (2559). *ผลของโปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในชุมชนสำหรับแม่ทำงาน*. *Pacific Rim Internation*, 20(3), 196-209.
- ปกรณีย์ หลายศิริเรืองไร, บุญบา วิริยะสิริเวช, ชาดากานต์ ฝิโลประการ และสมนมาลัย มนต์ศิริวิทยา. (2551). *ความชุกของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวที่เวลา 3, 4, 6 เดือนหลังคลอดบุตรในวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล*. *จดหมายเหตุทางแพทยศาสตร์สมาคมแห่งประเทศไทย*, 91(7), 962-967.

- ปิติวรรณ สืบบุญสนธิ์. (2555). *ความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวอย่างน้อยหกเดือน ของสตรีฝากครรภ์ โรงพยาบาลนครนายก จังหวัดนครนายก*. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสาธารณสุขสุข, คณะสาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เปรมฤดี อริยานนท์. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนในโรงพยาบาลนครปฐม*. *วารสารแพทย์เขต 4-5*, 28(2), 197-206.
- พรนภา ตั้งสุขสันต์ และเอมพร รติธร. (2554). *ประสบการณ์และปัจจัยเชิงบริบทที่เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในมารดาที่ทำงานนอกบ้านเต็มเวลา*. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 29(3), 52-63.
- เพ็ญรุ่ง นวลแจ่ม, พรพิมล ภูมิฤทธิกุล, ชนิตา มัททวงกูร, วราภรณ์ คำรศ, กุลธิดา จันทร์เจริญ, เนตร หงษ์ไกรเลิศ, เนตร หงษ์ไกรเลิศ, นารี รมย์นุกูล, จุติมา อุดมศรี และสมหญิง เหง้ามูล. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและระยะเวลาการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดาของมารดาในเขตภาษีเจริญ*. ม.ป.ท.
- ภัทรพร ชูประพันธ์, วิณา เทียงธรรม และปาหนัน พิษขนิญโย. (2557). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของแม่ในเขตภาคกลางตอนล่าง*. ใน *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 15 มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. (หน้า 1723-1732). ม.ป.ท.
- ศศิธารา น่วมภา. (2555). *ปัจจัยส่วนบุคคล เวลาที่เริ่มให้นมแม่ และการสนับสนุนจากพยาบาลในการทำนายนายความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวก่อนจำหน่ายในมารดาหลังคลอด*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการผดุงครรภ์ชั้นสูง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริภรณ์ สวัสดิ์วิตร และกรรณิการ์ บางสาขน้อย. (2550). *ทำไม 6 เดือนแรกให้ลูกกินนมแม่อย่างเดียว*. ใน *ชุดบททวนวรรณกรรมเรื่อง “นมแม่”*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สุภัทสร เลาะหะนะ, นิตยา สิ้นสุกใส และวรรณภา พาหุวัฒน์กร. (2561). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 4 สัปดาห์ในมารดาวัยรุ่นที่มีบุตรคนแรก*. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ*, 34(2), 36-45.
- สุภาพันท์ จันทร์ศิริ, วรรณภา พาหุวัฒน์กร และฉวีวรรณ อยู่สำราญ. (2560). *อิทธิพลของทัศนคติการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ในสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น*. *วารสารพยาบาลสาร*, 35(4), 50-60.

- สุวรรณ ชนะภัย, นิตยา สิ้นสุกใส, นันทนา ชนาโนวรรณ และวรรณ พาหุวัฒน์กร. (2557). ความรู้ทัศนคติ การรับรู้สมรรถนะในตนเองและการสนับสนุนจากสามีและพยาบาล ในการทำนายนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 สัปดาห์. *วารสารพยาบาลสาร*, 32(1), 51-60.
- สุสัณหา ยิ้มแย้ม, พิกุล ททรัพย์พันแสน และศรีเวียง ชุ่มปิ่น. (2555). การพัฒนารูปแบบการสนับสนุนการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในสถานประกอบการ. *วารสารการพยาบาล*, 27(2), 122-133.
- สุอารีย์ อ้นตระกูล และธิดารัตน์ วงศ์วิสุทธิ. (2553). ความรู้สู่ปฏิบัติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่. ใน *สุนทร เอื้อเฟื้อพันธุ์, พิมลรัตน์ ไทยธรรมยานนท์ และเกรียงศักดิ์ จีระแพทย์ (บรรณาธิการ), Neonatology 2009 (หน้า 15-46). กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.*
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2549). *การสำรวจสถานการณ์เด็กในประเทศไทย ธันวาคม พ.ศ. 2548-2549*. เข้าถึงได้จาก www.moe.go.th > unicef
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). *การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555*. เข้าถึงได้จาก <https://www.unicef.org/Thailand/th/reports>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2559). *การสำรวจอนามัยการเจริญพันธ์ พ.ศ. 2552*. เข้าถึงได้จาก <http://www.rytg.com/s/nso/1100742>
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง. (2562). *เอกสารประกอบการตรวจราชการและนิเทศงานรอบที่ 1 ปีงบประมาณ 2562 จังหวัดระยอง*. เข้าถึงได้จาก <http://www.rayonghealth.com/web/uploadfiles/docs>
- สมชาย โอวัฒนาพานิช, กชกร สมมิ่ง และพนิดา สุขประสงศ์. (2558). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โรงพยาบาลพระนารายณ์มหาราช จังหวัดลพบุรี. *วารสารวิชาการสาธารณสุข*, 24(2), 200-210.
- อุษา วงศ์พินิจ, นิตยา สิ้นสุกใส และฉวีวรรณ อยู่สำราญ. (2559). ปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคม และประสิทธิภาพการดูแลของทารกก่อนจำหน่ายในการทำนายนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 1 เดือนในมารดาที่มีบุตรคนแรก. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 17(1), 88-95.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behaviors. *Organizational Behavior and Human Decision Process*, 50(2), 179-211.
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

- Amin, R. M., Said, Z. M., Sutan, R., Shah, Z. A., Darus, A., & Shamsuddin, K. (2011). Work related determinants of breastfeeding discontinuation among employed mothers in Malaysia. *International Breastfeeding Journal*, 6(4), 1-6.
- Bai, Y., Middlestadt, S. E., Peng, C., & Fly, A. D. (2010). Predictors of continuation of exclusive breastfeeding for the first six months of life. *Journal of Human Lactation*, 26(1), 26-75. doi: 10.1177/0890334409350168.
- Behera, D., & Kumar, K. (2015). Predictory of exclusive breastfeeding intention among rural pregnant women in India: A study using theory of planned behaviour. *Journal of Rural and Remote Health*, 15(3), 3405.
- Brahm, P., & Valdes, V. (2017). Benefits of breastfeeding and risks associated with not breastfeeding. *Sodiedad Dhilena de Pediatria*, 88(1), 15-21.
- Bratajaya, C. N. A., Hemchayat, M., & Turner, K. (2015). Predictors of intention to practice exclusive breastfeeding among pregnant working women in Jakarta, Indonesia, *Journal of Health Research*, 29(1), 69-75.
- Burn, N., & Grove, S. K. (2005). *The practice of nursing research: Conduct, critique and utilization* (5th ed.). Missouri: Elsevier Saunders.
- Chen, J., Xin, T., Gaoshan, J., Li, Q., Zou, K., Tan, S., Cheng, Y., Liu, Y., Chen, J., Wang, H., Mu, Y., Jiang, L., & Tang, K. (2019). The association between work related factors and breastfeeding practices among Chinese working mothers: a mixed-method approach. *International Breastfeeding Journal*, 14(1), 28
- De La Mora, A., Russell, D. W., Dungy, C. I., Losch, M., & Dusdieker, L. (1999). The Iowa infant feeding attitude scale: Analysis of reliability and validity. *Journal of Applied Social Psychology*, 29(11), 2362-2380.
- Deoni, S. C. L., Dean, D. C., Piryatinsky, I., O' Muircheartaigh, J., Waskiewicz, N., Lehman, K., Han, M., & Dirks, H. (2013). Breastfeeding and early white matter development: A cross-sectional study. *Neuroimge*, 82, 77-86.
- Elizabeth, B., Lsaacs, B. R., Fischl, B. T., Quinn, W. K., Chong, D. G., Gadian, & Alan, L. (2010). Impact of breast milk on IQ, brain size and white matter development. *Pediatrics Research*, 67(4), 357-362.

- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A. G., & Buchner, A. (2007). G*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior Research Methods*, 39, 175-191.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research*. Retrieved from [https:// www. scirp.org › reference › ReferencesPapers](https://www.scirp.org/reference/ReferencesPapers)
- Hauck, F. R., Thompson, J. M. D., Tanabe, K. O., Moon, R. Y., & Venemann, M. M. (2019). Breastfeeding and reduce risk of sudden infant death syndrome: A meta analysis. *Pediatrics*, 128(1), 103-110.
- Horta, L. B., Mola, L. C., & Victora, G. C. (2015). Long-term consequences of breastfeeding on cholesterol, obesity, systolic blood pressure and type 2 diabetes: A systematic review and meta-analysis. *Acta Paediatrica*, 104, 30-37.
- House, J. S. (1981). *Work stress and social support*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Kramer, M. S., Chalmers, B., Hodnett, E. D., Sevkovskaya, Z., Dzilovich, I. Shapiro, S., Collet, J. P., Vanilovich, I., Mezen, I., Ducruet, T., Shishko, G., Zubovich, V., Mknuk, D., Glochanina, E., Dombrovskiy, V., Ustinovitch, A., Kot, T., Bogdanovich, N., Ovch, L., & Helsing, E. (2001). Promotion of breastfeeding intervention trial (PROBIT): a randomized trial in the Republic of Belarus. *Journal of the American Medical Association*, 285(4), 413-20.
- Laisiriruangrai, P., Wiriyastrivaj, B., Phaloprakarn, C., & Manusirivithaya, S. (2008). Prevalence of exclusive breastfeeding at 3, 4 and 6 months in Bangkok Metropolitan Administratin Medical College and Vajira Hospital. *Journal of Medical Associaation Thai*, 91(7), 962-967.
- Laonggaew, N., Youngwanichsetha, S., & Kala, S. (2014). Perception and promotion factors for success to exclusive breastfeeding 6 months of postpartum mothers. In *Presentation paper of 10th National Academic Conference*. (pp.31-38). Suratthani: Suratthani Rajabhat University.
- Liu, J., Leung, P., & Yang, A. (2014). Breastfeeding and active bonding protects protects against children's internalizing behavior problem. *Nutrients*, 6, 76-89.

- New Medical Life Sciences. (2013). *WHO aims to increase global rate of breastfeeding for six months to 50% by 2025*. Retrieved from <http://www.news-medical.net>
- Ngoc, L. T. (2015). Factors associated with breastfeeding initiation among first-time mother in Thai Nguyen. *Journal of Nursing Science & Health*, 38(2), 15-28.
- Permatasari, T. A. E., Sartika, R. A. D., Achadi, E. L., Purwono, U., Irawari, A., Ocviyanti, D., & Martha, E. (2018). Exclusive breastfeeding intention among pregnant women. *National Public Health Journal*, 12(3), 134-141.
- Robert, E., Coppieters, Y., Swennen, B., & Dramaix, M. (2014). *Breastfeeding duration: A survival analysis-data from a regional immunization survey*. Retrieved from <http://www.pubmed.ncbi.nih.gov>
- Silva, M. D., Senarath, U., Gunatilake, M., & Lokuhetty, D. (2010). *Prolonged breastfeeding reduces risk of breast cancer in Sri Lankan women: A case-control study*. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.canep.2010.02.012>
- UNICEF. (2016). *Breastfeeding: A key to sustainable development*. Retrieved from <http://www.worldbreastfeedingweek.org/pdf/BreastfeedingandSDGsMessaging%20WBW2016%20Shared.pdf>
- World Health Organization. [WHO]. (2001). *The World Health Organization's infant feeding recommendation*. Retrieved from <http://who.int/Nutrition/topics/infantfeedingrecommendation/en/index.html>
- World Health Organization [WHO]. (2018). *Ten steps to successful breastfeeding*. Retrieved from <http://www.who.int/nutrition/bfhi/ten-steps/en>
- Zhou, Y., Chen, J., Li, Q., Huang, W., Lan, H., & Jiang, H. (2015). Association between breastfeeding and breast cancer risk: Evidence from a meta-analysis. *Breastfeed Medicine*, 10(3), 175-182.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รศ.ดร.สุภาพ ไทยแท้
 อาจารย์พยาบาล
 สาขาวิชาการพยาบาลมารดาทารกและ
 การผดุงครรภ์
 คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์
 มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
2. ผศ.ดร.สุดประนอม สมันตเวคิน
 อาจารย์พยาบาล
 สาขาวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
3. ผศ.ดร.นฤมล ชีระรังสิกุล.
 อาจารย์พยาบาล
 สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. ผศ.ดร.นารีรัตน์ บุญเนตร
 อาจารย์พยาบาล
 สาขาวิชาการพยาบาลมารดา-ทารก และการผดุงครรภ์
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5. ดร.เบญจมาศ พิเศษสุภาพ
 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
 สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติ มหาราชนี

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รหัส.....

**เรื่อง บัณฑิตทำนายนความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของมารดาที่
ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม
คำชี้แจง**

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเพื่อศึกษาบัณฑิตทำนายนความตั้งใจในการเลี้ยง
ลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรม
ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 6 ส่วน คือ

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
2. แบบสอบถามความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน
3. แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
4. แบบสอบถามการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
5. แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
6. แบบสอบถามการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของ โรงงานอุตสาหกรรม

แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการศึกษาเท่านั้น คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบต่อท่าน
แต่อย่างใด ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และรายงานผลในภาพรวม เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการ
เลี้ยงลูกด้วยนมแม่มารดาหลังคลอดที่ทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรม

BUU-IRB Approved
0 6 มี.ค. 2563

วันเพ็ญ ฤทธา
นิติศปริญญาโท
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วตอบคำถามลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ท่านคิดว่าเป็นจริง

1. อายุ.....ปี
2. ระดับการศึกษาของท่าน

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ ปวช.
☐ อนุปริญญา/ ปวส.	☐ ปริญญาตรี/เทียบเท่า
☐ สูงกว่าปริญญาตรี	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
3. สถานภาพสมรสของท่าน

☐ คู่	☐ หม้าย
☐ หย่า	☐ แยกกันอยู่
4. ลักษณะการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

☐ เข้าเวร	☐ ไม่เข้าเวร
☐ อื่น ๆ ระบุ.....	
5. รายได้ครอบครัว (รายได้ของท่านรวมกับสามี).....บาท/เดือน
6. ระยะเวลาที่ท่านมีสิทธิลาในระยะหลังคลอด.....วัน
7. ระยะเวลาที่ท่านตั้งใจลาในระยะหลังคลอด.....วัน
8. ระยะเวลาที่สามีของท่านมีสิทธิลาช่วยดูแลบุตรหลังคลอด (ถ้ามี).....วัน
9. ระยะเวลาที่สามีของท่านตั้งใจจะลาช่วยดูแลบุตรหลังคลอด.....วัน
10. การได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่หรือไม่

☐ ไม่ได้รับ	
☐ ได้รับจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
☐ โทรทัศน์	☐ Internet/ สื่อ social media
☐ ย่า/ยาย	☐ ญาติ
☐ แพทย์และพยาบาล	☐ เพื่อน
☐ คู่มือเอกสารคำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	
☐ อื่น ๆ ระบุ	
11. บุคคลหลักที่ช่วยดูแลบุตร ในช่วงที่ท่านกลับไปทำงาน

☐ ย่า/ยาย	☐ สามี
☐ ญาติ ระบุ.....	☐ อื่น ๆ ระบุ.....

BUU-IRB Approved
06 มี.ค. 2563

12. ลักษณะครอบครัว

- ครอบครัวเดี่ยว ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก
- ครอบครัวขยาย ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก รวมถึงเครือญาติของแม่และสามี

13. หลังครบเวลาในการลาคลอดบุตรแล้ว ท่านวางแผนดูแลบุตร

- อยู่กับท่าน
- สามีดูแลบุตร ในช่วงที่ท่านไปทำงาน
 - ย่า/ยายดูแลบุตร ในช่วงที่ท่านไปทำงาน
 - พี่เลี้ยงดูแลบุตร ในช่วงที่ท่านไปทำงาน
 - อื่น ๆ ระบุ.....
- ไม่ได้อยู่กับท่าน
- ย่า/ยายดูแลบุตร
 - ญาติดูแลบุตร ระบุความสัมพันธ์.....
 - อื่น ๆ ระบุ.....

.....
ข้อมูลทางสถิติศาสตร์ (สำหรับผู้วิจัยบันทึก)

1. G.....P.....A.....L..... GA.....สัปดาห์
2. คลอดบุตรวันที่..... น้าหนักบุตร.....กรัม

BUU-IRB Approved
06 มี.ค. 2563

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน
คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ท่านคิดว่าตรงกับ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้
ความหมายดังนี้

น้อยที่สุด หมายถึง มีความตั้งใจในการปฏิบัติตามข้อคำถามดังกล่าวน้อยที่สุด
น้อย หมายถึง มีความตั้งใจในการปฏิบัติตามข้อคำถามดังกล่าวน้อย
ปานกลาง หมายถึง มีความตั้งใจในการปฏิบัติตามข้อคำถามดังกล่าวปานกลาง
มาก หมายถึง มีความตั้งใจในการปฏิบัติตามข้อคำถามดังกล่าวมาก
มากที่สุด หมายถึง มีความตั้งใจในการปฏิบัติตามข้อคำถามดังกล่าวมากที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความตั้งใจ				
	น้อยที่สุด(1)	น้อย(2)	ปานกลาง(3)	มาก(4)	มากที่สุด(5)
1. ท่านตั้งใจจะให้ลูกกินน้ำก่อนลูกอายุครบ 6 เดือน					
2. ท่านตั้งใจจะให้ลูกกินนมผสมก่อนลูกอายุครบ 6 เดือน					
3. ท่านตั้งใจจะให้ลูกกินนมผสมหลังจากลาคลอดครบ 3 เดือนหรือกลับไปทำงาน					
4. ท่านตั้งใจจะให้อาหารเสริมแก่ลูกก่อนอายุครบ 6 เดือน					
5. ท่านตั้งใจจะให้ลูกดูดนมแม่ หรือบีบเก็บน้ำนม และรับประทานอาหารช่วยเพิ่ม น้ำนมเพื่อให้มีน้ำนมเพียงพอให้ลูกกินอย่างน้อย 6 เดือน					
6. ท่านตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ถึงแม้จะต้องคืนมาให้หันมลูก ตอนกลางคืน					
7. ท่านตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ถึงแม้จะต้องไปทำงานนอก บ้าน หรือฝากลูกให้ผู้อื่นดูแล					
8. ท่านตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ถึงแม้จะมีความยุ่งยากในการ บีบเก็บน้ำนม					
9. ท่านตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ถึงแม้จะมีความลำบากในการ ให้นมแม่					
10. ท่านตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ถึงแม้ว่าจะมีปัญหา/อุปสรรค เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น เต้านมคัดตึง เจ็บหัวนม และน้ำนมไหลน้อย เป็นต้น					

ชุดที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ท่านคิดว่าตรงกับความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้ความหมายดังนี้

- น้อยที่สุด หมายถึง มีทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อยที่สุด
 น้อย หมายถึง มีทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อย
 ปานกลาง หมายถึง มีทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ปานกลาง
 มาก หมายถึง มีทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มาก
 มากที่สุด หมายถึง มีทัศนคติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด(1)	น้อย(2)	ปานกลาง(3)	มาก(4)	มากที่สุด(5)
1. นำนมแม่จะมีประโยชน์ครบเท่าที่ลูกยังดูดนมแม่					
2. การให้นมผสมสะดวกมากกว่าการให้นำนมแม่					
3. การให้นำนมแม่เพิ่มความผูกพันระหว่างแม่กับลูก					
4. นำนมแม่ ขาดธาตุเหล็ก					
5. ลูกที่ได้รับนมผสมมักจะได้รับน้ำนมมากเกินไปกว่าลูกที่ได้รับน้ำนมแม่					
6. การให้นมผสมเป็นทางเลือกที่ดีกว่าหากแม่วางแผนจะไปทำงาน					
7. แม่ที่ให้นำนมผสมไม่ได้รับความสุขใจจากการเป็นแม่					
8. ผู้หญิงไม่ควรให้นมแม่ในที่สาธารณะเช่น ในร้านอาหาร					
9. ลูกที่ได้รับนมแม่จะแข็งแรงกว่าทารกที่ได้รับนมผสม					
10. ลูกที่ได้รับนมแม่มักถูกให้นมมากเกินไปมากกว่าลูกที่ได้รับนมผสม					
11. พ่อรู้สึกที่ไม่มีส่วนร่วม (ถูกทอดทิ้ง หรือไม่มีตัวตน) หากแม่กำลังให้นม					
12. อาหารที่ดีที่สุดสำหรับลูกคือนมแม่					
13. นำนมแม่ย่อยง่ายกว่านมผสม					
14. นมผสมดีต่อสุขภาพลูกเท่ากับนมแม่					
15. การให้นำนมแม่สะดวกสบายมากกว่านมผสม					
16. นำนมแม่ดีกว่านมผสม					
17. แม่ที่ดื่มแอลกอฮอล์ไม่ควรให้นมลูก					

ชุดที่ 4 แบบสอบถามคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ท่านคิดว่าตรงกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้ความหมายดังนี้

- น้อยที่สุด หมายถึง ท่านมีความคิดที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่คัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงน้อยที่สุด
 น้อย หมายถึง ท่านมีความคิดที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่คัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงน้อย
 ปานกลาง หมายถึง ท่านมีความคิดที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่คัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงปานกลาง
 มาก หมายถึง ท่านมีความคิดที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่คัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงมาก
 มากที่สุด หมายถึง ท่านมีความคิดที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่คัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงมากที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด(1)	น้อย(2)	ปานกลาง(3)	มาก(4)	มากที่สุด(5)
1. <u>สามี</u> ของท่าน เห็นว่าท่านควรเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาอย่างเดียวเป็นเวลา 6 เดือน					
2. ท่านคิดว่าท่านจะปฏิบัติตามความเห็นของ <u>สามี</u> ของท่านเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวเป็นเวลา 6 เดือนมากน้อยเพียงใด					
3. <u>มารดา</u> ของท่าน เห็นว่าท่านควรเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาอย่างเดียวเป็นเวลา 6 เดือน					
4. ท่านคิดว่าท่านจะปฏิบัติตามความเห็นของ <u>มารดา</u> ของท่านเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวเป็นเวลา 6 เดือนมากน้อยเพียงใด					
5. <u>ญาติ</u> ของท่าน เห็นว่าท่านควรเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาอย่างเดียวเป็นเวลา 6 เดือน					
6. ท่านคิดว่าท่านจะปฏิบัติตามความเห็นของ <u>ญาติ</u> ของท่านเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวเป็นเวลา 6 เดือนมากน้อยเพียงใด					
7. <u>เพื่อน</u> ของท่าน เห็นว่าท่านควรเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาอย่างเดียวเป็นเวลา 6 เดือน					
8. ท่านคิดว่าท่านจะปฏิบัติตามความเห็นของ <u>เพื่อน</u> ของท่านเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวเป็นเวลา 6 เดือนมากน้อยเพียงใด					
9. <u>แพทย์ที่ดูแล</u> ท่าน เห็นว่าท่านควรเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาอย่างเดียวเป็นเวลา 6 เดือน					
10. ท่านคิดว่าท่านจะปฏิบัติตามความเห็นของ <u>แพทย์ที่ดูแล</u> ท่านเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวเป็นเวลา 6 เดือนมากน้อยเพียงใด					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด(1)	น้อย(2)	ปานกลาง(3)	มาก(4)	มากที่สุด(5)
11. พยาบาลที่ดูแลท่าน เห็นว่าท่านควรเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาอย่างเร็วเป็นเวลา 6 เดือน					
12. ท่านคิดว่าท่านจะปฏิบัติตามความเห็นของพยาบาลที่ดูแลท่านเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเร็วเป็นเวลา 6 เดือนมากน้อยเพียงใด					

BUU-IRB Approved
06 มี.ค. 2563

ชุดที่ 5 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ท่านคิดว่าตรงกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้ความหมายดังนี้

ไม่มั่นใจเลย	หมายถึง	ไม่มีความมั่นใจในความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ไม่ค่อยมั่นใจ	หมายถึง	มีความมั่นใจในความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อย
มั่นใจเป็นบางครั้ง	หมายถึง	มีความมั่นใจในความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ปานกลาง
มั่นใจ	หมายถึง	มีความมั่นใจในความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มาก
มั่นใจมาก	หมายถึง	มีความมั่นใจในความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความมั่นใจ				
	ไม่มีความมั่นใจเลย(1)	ไม่ค่อยมั่นใจ(2)	มั่นใจเป็นบางครั้ง(3)	มั่นใจ(4)	มั่นใจมาก(5)
1. ท่านมั่นใจว่าสามารถบอกได้เสมอว่าลูกของท่านได้รับน้ำนมแม่เพียงพอกับความต้องการของลูก					
2. ท่านมั่นใจว่าสามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (เช่น เต้านมคัด, หัวนมแตก, น้ำนมไหลน้อย) ได้สำเร็จเช่นเดียวกับการทำงานอื่น ๆ ที่ท้าทายความสามารถของฉันทเสมอ					
3. ท่านมั่นใจว่าสามารถให้ลูกกินนมแม่โดยไม่ต้องให้นมผสมร่วมด้วยเสมอ					
4. ท่านมั่นใจเสมอว่าลูกของฉันทอมหัวนมได้ถูกต้องตลอดระยะเวลาที่ลูกดนมแม่					
5. ท่านมั่นใจว่าสามารถทำให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นที่พึงพอใจของท่านได้ในทุกสถานการณ์					
6. ท่านมั่นใจว่าสามารถทำให้ลูกดนมแม่ได้แม้ว่าลูกกำลังร้องไห้					
7. ท่านมั่นใจว่าสามารถทำให้ตัวเองคงความต้องการที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เสมอแม้ว่าจะจะต้องเจออุปสรรคต่าง ๆ					
8. ท่านมั่นใจว่าสามารถให้นมลูกได้อย่างสบายแม้ในขณะที่มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ด้วย					

ข้อคำถาม	ระดับความมั่นใจ				
	ไม่มีความมั่นใจเลย(1)	ไม่ค่อยมั่นใจ(2)	มั่นใจเป็นบางครั้ง(3)	มั่นใจ(4)	มั่นใจมาก(5)
9. ท่านมั่นใจว่ามีความพึงพอใจเสมอกับประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่					
10. ท่านมั่นใจว่าสามารถรับมือกับความจริงที่ว่า การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่นั้นต้องใช้เวลา					
11. ท่านมั่นใจว่าสามารถให้ลูกคุณนมได้เกลี้ยงเต้านมข้างหนึ่งก่อนที่จะเปลี่ยนให้ลูกคุณนมอีกข้าง					
12. ท่านมั่นใจว่าสามารถจัดการให้ลูกได้คุณนมแม่ตามความต้องการของลูกได้เสมอ					
13. ท่านมั่นใจว่าสามารถบอกได้เสมอว่าลูกของท่านคุณนมอื่นเมื่อไร					
14. ท่านมั่นใจว่าสามารถให้ลูกคุณนมแม่ทุกมื้อได้อย่างต่อเนื่องในช่วงที่อยู่บ้านหรือยังไม่กลับไปทำงาน					
15. ท่านมั่นใจว่าสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ แม้ว่าต้องออกไปทำธุระนอกบ้านหรือในช่วงที่ต้องกลับไปทำงาน					
16. ท่านมั่นใจว่าสามารถให้นมลูกได้ทั้งท่านั่งและท่านอน					
17. ท่านมั่นใจว่าสามารถบีบน้ำนมเก็บไว้ให้ลูกได้เมื่อต้องออกไปทำธุระหรือกลับไปทำงาน					
18. ท่านมั่นใจว่าสามารถเก็บน้ำนมแม่ที่บีบไว้ให้ลูกกินได้ถูกอย่างถูกวิธี โดยน้ำนมไม่เสื่อมคุณภาพ					
19. ท่านมั่นใจว่าสามารถสอนให้ผู้ที่ดูแลลูก นำน้ำนมแม่ที่เก็บไว้มาป้อนลูกได้ถูกต้อง					
20. ท่านมั่นใจว่าสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวควบคู่ไปกับการทำงานได้					

ชุดที่ 6 แบบสอบถามสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม
คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ท่านคิดว่าตรงกับ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ใน โรงงานอุตสาหกรรมของท่านมาก
ที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้ความหมายดังนี้

น้อยที่สุด หมายถึง โรงงานมีการสนับสนุนเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นจริงน้อยที่สุด
น้อย หมายถึง โรงงานมีการสนับสนุนเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นจริงน้อย
ปานกลาง หมายถึง โรงงานมีการสนับสนุนเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นจริงปานกลาง
มาก หมายถึง โรงงานมีการสนับสนุนเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นจริงมาก
มากที่สุด หมายถึง โรงงานมีการสนับสนุนเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นจริงมากที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด(1)	น้อย(2)	ปานกลาง(3)	มาก(4)	มากที่สุด(5)
1. โรงงานของท่านมีกิจกรรมชมเชย/ให้รางวัลพนักงานที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ได้สำเร็จอย่างสม่ำเสมอ					
2. โรงงานของท่านมีเจ้าหน้าที่/บุคคล ติดตามให้กำลังใจให้พนักงานสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จอย่างสม่ำเสมอ					
3. โรงงานของท่านมีเอกสาร/ คู่มือ/ หนังสือ เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้ศึกษาด้วยตนเองอย่างเพียงพอ					
4. โรงงานของท่านมีเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้อย่างเพียงพอ					
5. โรงงานของท่านมีเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพ ติดตาม ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างสม่ำเสมอ					
6. โรงงานของท่านมีเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพที่สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาลูกเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่					
7. โรงงานของท่านมีการจัดสรรเวลาเพื่อปั๊มนมในระหว่างทำงาน					
8. โรงงานของท่านมีการจัดสถานที่ที่สะอาดและเป็นส่วนตัวในการปั๊มนม					
9. โรงงานของท่านมีอุปกรณ์สำหรับปั๊มนมอย่างเพียงพอ เช่น เครื่องปั๊มนม และถุงเก็บน้ำนม เป็นต้น					
10. โรงงานของท่านมีอุปกรณ์ในการเก็บรักษาน้ำนมอย่างเพียงพอ เช่น มีตู้เย็นสำหรับแช่น้ำนม กระเป๋ากับน้ำนม และกระติกน้ำแข็งเก็บความเย็นสำหรับน้ำนมแม่กลับบ้าน เป็นต้น					

ภาคผนวก ค

หนังสือขออนุญาตในการดำเนินการวิจัย
ใบพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

**เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย
(Participant Information Sheet)**

รหัสโครงการวิจัย :G – HS/018/2563.....

(สำนักงานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้ออกรหัส
โครงการวิจัย)

โครงการวิจัยเรื่อง : ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของมารดา
หลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

เรียน ผู้ร่วมโครงการวิจัย

ข้าพเจ้า น.ส. วันเพ็ญ ฤทธา รหัสบัณฑิต 58920070 หลักสูตร พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมโครงการวิจัย ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูก
ด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ก่อนที่ท่านจะ
ตกลงเข้าร่วมการวิจัย ขอเรียนให้ท่านทราบรายละเอียดของโครงการวิจัย ดังนี้

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
อย่างเดียว 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำนวนทั้งสิ้น 158 ราย
หากท่านตกลงที่จะเข้าร่วมการศึกษาวิจัยนี้ สิ่งที่ท่านจะต้องปฏิบัติคือ ตอบแบบสอบถามตามความ
เป็นจริงด้วยตัวของท่านเอง แบบสอบถาม 1 ชุด ประกอบด้วย 6 ตอน คือ 1) แบบสอบถามข้อมูล
ส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน
3) แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 4) แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 5) แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และ
6) แบบสอบถามการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งจะใช้เวลาทั้งสิ้น
ประมาณ 15 นาที

การเข้าร่วมการศึกษาวิจัยของท่านครั้งนี้ เป็นไปโดยสมัครใจ ท่านอาจปฏิเสธที่จะเข้าร่วม
ท่านมีสิทธิการเข้าร่วมโครงการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มี
ผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น และไม่ต้องแจ้งให้ผู้วิจัยทราบล่วงหน้า และไม่มีผลต่อการให้การดูแลรักษา
ของแพทย์ขณะรักษาในโรงพยาบาลและในอนาคตต่อไป

ผลของการวิจัยครั้งนี้อาจจะไม่ได้เป็นประโยชน์กับท่านโดยตรง แต่สามารถนำมาใช้ในการวางแผนในการส่งเสริมความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อให้มารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรม/ รูปแบบในการส่งเสริมความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านโดยใช้รหัสตัวเลขแทนการระบุชื่อ และสิ่งใดๆ ที่อาจอ้างอิงหรือทราบได้ว่าข้อมูลนี้เป็นของท่าน ข้อมูลของท่านที่เป็นกระดาษแบบสอบถามจะถูกเก็บอย่างมิดชิด และปลอดภัยในตู้เก็บเอกสารและล็อกกุญแจตลอดเวลา สำหรับข้อมูลที่เก็บในคอมพิวเตอร์ของผู้วิจัยจะถูกใส่รหัสผ่าน ข้อมูลที่กล่าวมาทั้งหมดจะมีเพียงผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ผู้วิจัยจะรายงานผลการวิจัย และการเผยแพร่ผลการวิจัยในภาพรวม โดยไม่ระบุข้อมูลส่วนบุคคลของท่าน ดังนั้นผู้อ่านงานวิจัยจะทราบเฉพาะผลการวิจัยเท่านั้น สุดท้ายหลังจากผลการวิจัยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารเรียบร้อยแล้ว ข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลาย

หากท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใด สามารถสอบถามได้โดยตรงจากผู้วิจัยในวันทำการรวบรวมข้อมูล หรือสามารถติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ได้ตลอดเวลาที่ นางสาววันเพ็ญ ฤทธา หมายเลขโทรศัพท์ 065-967-6844 หรือที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตติรัตน์ เตชะศักดิ์ศรี อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก หมายเลขโทรศัพท์ 038-102-861 ข้าพเจ้ายินดีตอบคำถาม และข้อสงสัยของท่านทุกเมื่อ และถ้าผู้วิจัยไม่ปฏิบัติตามที่ชี้แจงไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สามารถแจ้งมายังคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา กองบริหารการวิจัยและนวัตกรรม หมายเลขโทรศัพท์ 038-102561-62

เมื่อท่านพิจารณาแล้วเห็นสมควรเข้าร่วมในการวิจัยนี้ ขอความกรุณาลงนามในใบยินยอมร่วม โครงการที่แนบมาด้วย และขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

**เอกสารแสดงความยินยอม
ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Consent Form)**

รหัส โครงการวิจัย : G-HS 018/2563

(สำนักงานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้ออกรหัส
โครงการวิจัย) โครงการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว
6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม
ให้คำยินยอม วันที่ เดือน พ.ศ.

ก่อนที่จะลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับ
การอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย วิธีการวิจัย และรายละเอียดต่างๆ ตามที่ระบุใน
เอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ไว้แก่ข้าพเจ้า และข้าพเจ้าเข้าใจ
คำอธิบายดังกล่าวครบถ้วนเป็นอย่างดีแล้ว และผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่างๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัย
เกี่ยวกับการวิจัยนี้ด้วยความเต็มใจ และไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ข้าพเจ้าเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัครใจ และมีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วม
โครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ การบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนั้นไม่มีผลกระทบต่อ การให้บริการ
หรือการรับการรักษาใด ๆ ที่ข้าพเจ้าจะพึงได้รับต่อไป

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ จะเปิดเผยได้เฉพาะในส่วน
ที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลของข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต้องได้รับ
อนุญาตจากข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้วมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามใน
เอกสารแสดง ความยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

กรณีที่ข้าพเจ้าไม่สามารถอ่านหรือเขียนหนังสือได้ ผู้วิจัยได้อ่านข้อความในเอกสารแสดง
ความยินยอมให้แก่ข้าพเจ้าฟังจนเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้าจึงลงนามหรือประทับลายนิ้วหัวแม่มือของ
ข้าพเจ้าในเอกสารแสดงความยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนามผู้ยินยอม
(.....)

หมายเหตุ กรณีที่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยให้ความยินยอมด้วยการประทับลายนิ้วหัวแม่มือ ขอให้พิมพ์ลายลง
ลายมือชื่อรับรองด้วย

ภาคผนวก ง

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

จดหมายขอเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย : G-HS 018/2563

โครงการวิจัยเรื่อง : ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ๖ เดือน ของมารดาหลังคลอดที่ทำงาน
ในโรงงานอุตสาหกรรม

หัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาววันเพ็ญ ฤทธา

หน่วยงานที่สังกัด : นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

๑. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	ฉบับที่ ๒ วันที่ ๑๘ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓
๒. เอกสารโครงการวิจัยฉบับภาษาไทย	ฉบับที่ ๒ วันที่ ๑๘ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓
๓. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ ๒ วันที่ ๑๘ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓
๔. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ ๒ วันที่ ๑๘ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓
๕. เอกสารแสดงรายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว หรือชุดที่ใช้เก็บข้อมูลจริงจากผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ ๑ วันที่ ๒๔ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓
๖. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)	ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -

วันที่รับรอง : วันที่ ๖ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

วันที่หมดอายุ : วันที่ ๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ลงนาม

วิฑูรย์ งาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิฑูรย์ งาม)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ชุดที่ ๑ (กลุ่มคลินิก/ วิทยาศาสตร์สุขภาพ/ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)

ที่ อว ๘๑๐๖/ ๐๒๕๕

มหาวิทยาลัยบูรพา คณะพยาบาลศาสตร์
๑๖๔ ถนนลงทาดบางแสน ตำบลแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และเพื่อดำเนินการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาววันเพ็ญ ฤทธา นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ๖ เดือน ของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตติรัตน์ เตชะศักดิ์ศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในการนี้คณะ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมาคลอดที่โรงพยาบาลระยอง โดยกลุ่มตัวอย่างมีคุณสมบัติ ดังนี้ ๑) อายุตั้งแต่ ๒๐ ปีขึ้นไป ๒) คลอดทางช่องคลอดครั้งแรก ที่อายุครรภ์ตั้งแต่ ๓๗ สัปดาห์ขึ้นไป ๓) เต้านมทั้งสองข้างปกติ และไม่มีข้อห้ามในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น การติดเชื้อ HIV และใช้สารเสพติด เป็นต้น ๔) ไม่มีภาวะแทรกซ้อนจากการคลอด เช่น ตกเลือดหลังคลอด ความดันโลหิตสูง เป็นต้น ๕) กลับไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมภายหลังคลอดบุตร ๖) ทารกไม่มีภาวะแทรกซ้อนที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น ภาวะหายใจเร็ว ภาวะปากแหว่งเพดานโหว่ หรือมีปัญหาการกลืน เป็นต้น ๗) สัญชาติไทย สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ โดยขอเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง ณ แผนกสูติกรรมจำนวน ๑๕ ราย ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง ณ แผนกสูติกรรม จำนวน ๕๗ ราย ระหว่างวันที่ ๓๐ มีนาคม - ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรัชชัย จุลเมตต์)
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้อำนวยการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

งานบริการการศึกษา (บัณฑิตศึกษา)
โทรศัพท์ (๐๖๖) ๓๐๒๘๔๓๕
โทรสาร (๐๖๖) ๓๐๖๔๓๖๖
ผู้วิจัยโทร ๐๖๕-๐๖๖๓-๖๕๕๕๔

ที่ อว ๘๑๐๖/๐๒๒๕

มหาวิทยาลัยบูรพา คณะพยาบาลศาสตร์
๑๖๙ ถนนลาดยาวบางแสน ตำบลแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และเพื่อดำเนินการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลระยอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาววันเพ็ญ ฤทธา นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเต็มใจ ๖ เดือน ของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตติรัตน์ เตชะศักดิ์ศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในการนี้คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมาคลอดที่โรงพยาบาลระยอง โดยกลุ่มตัวอย่างมีคุณสมบัติ ดังนี้ ๑) อายุตั้งแต่ ๒๐ ปีขึ้นไป ๒) คลอดทางช่องคลอดครั้งแรก ที่อายุครรภ์ตั้งแต่ ๓๗ สัปดาห์ขึ้นไป ๓) เต้านมทั้งสองข้างปกติ และไม่มีข้อห้ามในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น การติดเชื้อ HIV และใช้สารเสพติด เป็นต้น ๔) ไม่มีภาวะแทรกซ้อนจากการคลอด เช่น ตกเลือดหลังคลอด ความดันโลหิตสูง เป็นต้น ๕) กลับไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมภายหลังคลอดบุตร ๖) ทารกไม่มีภาวะแทรกซ้อนที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น ภาวะหายใจเร็ว ภาวะปากแหว่ง เพดานโหว่ หรือมีปัญหาการกลืน เป็นต้น ๗) สัญชาติไทย สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ โดยขอเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โรงพยาบาลระยอง ณ แผนกสูติกรรม จำนวน ๑๕ ราย ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย โรงพยาบาลระยอง ณ แผนกสูติกรรม จำนวน ๑๐๑ ราย ระหว่างวันที่ ๓๐ มีนาคม - ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย จุลเมตต์)
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

งานบริการการศึกษา (บัณฑิตศึกษา)

โทรศัพท์ (๐๓๘) ๓๐๒๘๗๕

โทรสาร (๐๓๘) ๓๙๓๙๗๖

ผู้วิจัยโทร ๐๖๕-๙๖๗-๖๘๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง
งานพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล โทร.๐๓๘๖-๖๘๔๔๔๔ ต่อ ๓๓๐๐๑

ที่ รย ๐๐๓๒.๓ (๖)/

วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยและดำเนินการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง

ตามที่ นางสาววันเพ็ญ ฤทธา นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยาว ๖ เดือน ของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม” มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตติรัตน์ เตชะศักดิ์ศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก กลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมคลอดที่โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง มีคุณสมบัติ ดังนี้ ๑) อายุตั้งแต่ ๒๐ ปีขึ้นไป ๒) คลอดทางช่องคลอดครั้งแรก ที่อายุครรภ์ตั้งแต่ ๓๗ สัปดาห์ขึ้นไป ๓) เต้านมทั้งสองข้างปกติ และไม่มีข้อห้ามในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น การติดเชื้อ HIV และใช้สารเสพติด เป็นต้น ๔) ไม่มีภาวะแทรกซ้อนจากการคลอด เช่น ตกเลือดหลังคลอด ความดันโลหิตสูง เป็นต้น ๕) กลับไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมภายหลังคลอดบุตร ๖) ทารกไม่มีภาวะแทรกซ้อนที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น ภาวะหายใจเร็ว ภาวะปากแหว่งเพดานโหว่ หรือมีปัญหาการกลืน เป็นต้น ๗) สัญชาติไทย สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ โดยขอความอนุเคราะห์ดังนี้

๑. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง ณ แผนกสถิติกรรม จำนวน ๑๕ ราย ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง ณ แผนกสถิติกรรม จำนวน ๕๗ ราย ระหว่างวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึง ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุมัติ

(นายแพทย์ไชยย์ เอี่ยมกุลวพงษ์)
ประธานคณะกรรมการที่มิวิชาการ

อนุมัติ

(นายสุรทิน มาลีหวล)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง

AF 05-09

COA No. RYH 002/2563

RYH REC No.E008/2563

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลระยอง

กระทรวงสาธารณสุข

ที่อยู่ 138 ถ.สุขุมวิท ต.ท่าประดู่ อ.เมือง จ.ระยอง โทร. 0-3861-1104 ต่อ 2240

เอกสารรับรองโครงการวิจัยแบบเร็ว

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลระยอง ดำเนินการให้การรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากลได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ชื่อโครงการ : ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวก่อน 6 เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม
FACTORS PREDICTING INTENTION TO EXCLUSIVE BREASTFEEDING FOR 6 MONTHS IN THE INDUSTRY

เลขที่โครงการวิจัย : RYH REC No.E006/2563

ผู้วิจัยหลัก : นางสาววันเพ็ญ ฤทธา

สังกัดหน่วยงาน : โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง

วิธีทบทวน : Fullbord

รายงาน : ส่งรายงานความก้าวหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี หรือ ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์หาก

ความก้าวหน้า ดำเนินโครงการเสร็จสิ้นก่อน 1 ปี

เอกสารรับรอง : ใ้โครงการวิจัย หนังสือขออนุญาตใช้เวชระเบียน

ลงนาม
(นายสมบุญ ฉะลิษา)

ลงนาม
(นางสกละ เจียมอนุกุลกิจ)

ประธาน

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

วันที่รับรอง

: 12 มีนาคม 2563

วันหมดอายุ

: 31 ธันวาคม 2563

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

ที่ อว ๘๑๐๖/๐๙๙๑

วันที่ ๐๒ มิ.ย. ๒๕๖๒
เวลา ๑๕.๓๖

มหาวิทยาลัยบูรพา คณะพยาบาลศาสตร์
๑๖๔ ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

ด้วย นางสาววันเพ็ญ ฤทธา รหัสประจำตัว ๕๘๔๒๐๐๗๐ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ๖ เดือนของมารดาหลังคลอดที่ทำงาน
ในโรงงานอุตสาหกรรม" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตติรัตน์ เตชะศักดิ์ศรี เป็นประธานกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นางสาววันเพ็ญ ฤทธา มีความประสงค์ขออนุญาตใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม
สมรรถนะแห่งตนในการให้นมบุตรสำหรับแม่ทำงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของดัชนีพันธ์ เรื่อง "ผลของ
โปรแกรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในชุมชนสำหรับแม่ทำงาน: การวิจัยกึ่งทดลอง" ของ คุณ
เบญจมาศ หัสนะสุภาพ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสาธารณสุข
มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิสากร ชิวะเกตุ)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา *

งานบริการการศึกษา (บัณฑิตศึกษา)
โทรศัพท์ (๐๓๘) ๑๐๒๘๓๖, ๑๐๒๘๓๕
โทรสาร (๐๓๘) ๓๙๓๘๗๖
ผู้วิจัย ๐๖-๕๙๖๗-๖๘๔๔

ผู้วิจัย รวบรวมข้อมูล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิสากร ชิวะเกตุ
๒๕๖๒